

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XVII

Kaina 3c

Chicago, Ill. Penktadienis, Spalio-October 10 d., 1930

No. 239

Zaunius, Lietuvos Užsienių
Ministeris, Pasitraukė

Laukiama viso kabineto atsistatydinimo

Associated Press telegrama iš Berlyno praneša apie kilusį Lietuvoj politinį krizį. Telegrama skelbia:

BERLYNAS, spalio 9. — Gautas Berlyne pranešimas iš Kauno sako, kad Dr. Dovydas Zau-nius, Lietuvos užsienių reikalų ministeris, iš savo vietos rezignavo.

Pranešimas taip pat sako, kad esą laukia-ma viso ministerių kabineto atsistatydinimo.

Milžiniškas švindelis
iš kurio visa Ruma-
nija pikta juokias

Kontraktoriai 7 metus kasė
valdžiai \$4,200,000 tunelį, ku-
ris jau buvo seniau iškastas

VIENA, Austrija, spal. 9. — Rumanijoje dabar įėjo į aikštę vienas, tur but, didžiausių, bukliausių ir juokingiausių švindelių pasaulį. Istorija čia tokia:

Viena statybos kompanija per keletą metų kasė valstybės geležinkelio tunelį, visą laiką gaudama tam kas metal po \$660,000. Tunelis pagaliau buvo baigtas, ir tapo atidarytas su dideliu kalbomis ir dar didesnėmis puotomis.

Bet štai dabar susekta, kad ta statybos kompanija tunelio nei nekasė. Tunelis jau buvo iškastas anksčiau, ne kompanija pradėjo savo "operacijas". Tunelis, pasirodo, buvo iškastas 1917 metais, per didįjį karą. Jį iškasė austrų-vengrų kareiviai. Tunelis turėjo but Rodna-Dorna Vatra geležinkelio dalis, trumpa strateginė linija karo operacijoms prieš rusus. Galimas tunelio tuomet liko nebaigtas kasti.

Po karo, Rumanijos valstybės geležinkeliai, suprasdami, kad karo Rodna-Dorna Vatra geležinkelio linija turi vertės ir taikos metu, nutarė ją atsteigti. Geležinkelį vyriausybė todėl padarė sutartį su kompanija, ne neįstytus kaip reikiant, kiek jau to geležinkelio buvo pastatyta ir kiek dar liko statyti. Ji davė kompanijai kontraktą reikiamam ilgokam tuneliui iškasti — tuneliui, kuris jau buvo iškastas.

Ir kompanija stoji darban. Užsėję kasamas mašinas, darbininkus, garinius grąžtus ir visa, kad kasimo darbai reikia — visa ant popieriaus. Tunelis ilgas — ims metų metus darbo iškasti. Todel kontraktorių kompanija išsiderėjo, kad valstybės geležinkelį vyriausybė duotų kas metais po \$660,000.

Chicago ir apylinkėse federalis oro biuras šiai dienai praneša:

Iš dalies debesuota; gali but lietaus apie vakarą; vėsiu; vidutiniai pietų vėjai.

Vakar temperatūra įvairavo tarp 62° ir 77° F.

Šiandien saulė teka 5:56, leidžiiasi 5:19. Mėnuo teka 6:43 vakaro.

Valstybės mokėjo, kompanija dirbo, kasė. Praslinko septyneri metai, ir kompanija nutarė, kad beveik laikas geležinkelio tunelį atidaryti.

Išsuntinėjo pakvietimus valstybės geležinkelio administracijai, vyriausybės nariams, sve-timu kraštų diplomatams, laikraštiniams etc., kad teiktųsi atvykti į mišką, kur tapo jau pastatytas puikiausias tunelis, ir dalyvauti jo atidarymo iškilnėse.

Buvo didelis bankietas, bankiete šaunių kalbų. Visi buvo linksmi, visi gėrėjos nuveiktu dideliu ir sunkiu darbu.

Kurį laiką visas buvo gėrai, Bet paskui kažkas išplepėjo. Ir dabar visa ta statybos kompanija tupi už geležinių valtybės geležinkelio administracijos, kuri iš gėdos nesizino kur akių dėti.

Visas tas iškasto tunelio kasimas valstybei parėjo daugiau kaip 4,200,000 milijonų dolerių....

Maskva atšaukia iš
Paryžiaus 40 savo
valdininkų

Tiems, kurie atsisakys grįžti,
grumojama mirties bausmė

RYGA, spal. 9. — Maskvos radio stotis skelbia, kad keturioms dešimtims sovietų pasiuntinybės ir prekybos delegacijos Paryžiuje nariams duotas įsakymas tuojau grįžti į Maskvą. Tiems, kurie įsakymo paklausys ir grįš, pradžiam trijų mėnesių algos bonas. O kurie atsisakys grįžti, busi pasmerkti sušaudyti.

Vokietijoj daugiau ne 3
milijonai bedarbių

BERLYNAS, spal. 9. — Oficialiomis žiniomis, Vokietijoj šiaandien yra 3,030,000 bedarbių. To skaičiaus apie 2½ milijono gauna iš valdžios arba organizacijų pašalpas.

700 Illinois angliakasių
grįžta į kasyklas

MARION, Ill., spal. 9. — Johnston City Franco anglies kasyklos No. 1, kurios per dvi savaites buvo uždarytos dėl užsakymų stokos, ir dėl nesutaikymo su darbininkais dėl algų, šiaandien vėl pradėjo dirbti. 700 angliakasių grįžta senomis algų sąlygomis.

[Atlantic and Pacific Photo]

Frank R. Chandler, Čikagos rašytojas, kuriam spalio 2 d. sukako 90 metų amžiaus

Jungtinių Valstybių
laivyno mažinimas

Iš tarnybos ištrauks 120,000
tonų karo laivų ir sumažins
laivyno personalą

WASHINGTONAS, spal. 9. — Ekonomijos dėliai, Jungtinių Valstybių vyriausybė netrukus ištrauks iš tarnybos apie 120,000 tonų karo laivų, esančių dabar tarnyboje, ir laivyno personalą sumažins 4,800 vyrų.

Numatoma, kad šituo laivyno sumažinimu laivyno departamento išlaidos ateinančiais dviem metais sumažės arti 3½ milijono dolerių, o kitais metais jos sumažės daugiau kaip 7½ milijono dolerių.

Jis prisiekė nesiskusti
ir nesikirpti kol bus
prohibicija

SACRAMENTO, Cal., spalio 9. — Vakar į federalinį teismą buvo čia atgabentas vienas Al Preusser, Red Bluff gyventojas, kaltinamas prohibicijos įstatymo laužymu. Ilgi jo plaukai buvo nudrėbę ant pečių, barzda — daugiau ne dviejų pėdų ilgio. Jis jau du kartus buvo baustas už prohibicijos nesilaikymą, bet šį kartą buvo išteisintas.

Kai 1920 metais prohibicija buvo įvesta, Preusser pasakė, kad ji ilgai nepasitęsianti, ir prisiekė nesiskusis ir nesikirpsis, kol prohibicija gyvuosianti. Savo priesaikos jis laikosi.

Du Argentinos banditai
kareivių sušaudyti

BUENOS AIRES, Argentina, spal. 9. — Kautynėse tarp policijos ir plėšikų bandos, terorizavusios Sarandi apylinkę, du banditai buvo sugauti. Jie buvo atiduoti karo teismui, pasmerkti ir tuojau kareivių sušaudyti.

MEKSIKOS MIESTAS, spal. 9. — Kai kuriose Meksikos dalyse kilo stiprus potvyniai. Nayarito valstijoj potvyniuose žuvo dešimt žmonių.

Amerikos aviatoriai
išskrido į Angliją

HARBOR GRACE, Newfoundland, spal. 9. — Amerikos lakunai, kap. Errol Boyd ir leit. Harry Connor, šiaandien išskrido iš čia per Atlanto vandenyną į Angliją. Savo Columbia monoplanu jie pakilo kelionėn kaip 11:20 vidudienio.

Radio pranešimu, apie 1 valandą po pietų Columbia monoplanas buvo "Quaker City" garlaivio pastebėtas lekiant per vandenyną apie 100 mylių į rytus žemių rytus nuo Cape Race.

Ramina darbininkus
busimais (kažkada)
gerais laikais

BOSTON, Mass., spal. 9. — Amerikos Darbo Federacijos suvažiavime šiaandien kalbėjo darbo sekretorius (ministeris) James J. Davis. Savo kalba jis ramino darbininkus ir pranešė, kad Amerikoje vėl ateisianti "prosperity" — tokia prosperity, kokios dar niekadoms nebuvę. Bėda tik, girdi, kad įvedamos vis naujos, vis labiau išstobulintos mašinos daugybę darbininkų stumia laukan iš darbo. Tuos iš darbo išmestus darbininkus reikia kaip nors aprūpinti.

Kuo ir kaip juos aprūpinti, Davis nemokėjo pasakyti. Frank Murphy, Detroito mэрas (burmistras), savo kalboj smerkė vyriausybę, kad ji slepia nuo visuomenės visus faktus apie nedarbo padėtį. Jis pareiškė, kad Detroito šią žiemą nė vieno žmogaus nebūsią be maisto ir be pastogės.

4 asmenys užmušti au-
tomobilio nelaimėje

MUNCIE, Ind., spal. 9. — Vieškely, šešias mylias į vakarus nuo čia, šį rytą automobilii susidurus su sunkvežimiu buvo užmušti keturi asmenys: Kenneth Verhart, G. Springer, Letha Cooper, visi iš Muncie, ir Mrs. H. Allen iš Daleville, Ind. Sunkvežimio vežėjas skaudžiai sužeistas.

Kingsford-Smith išskri-
do į Australiją

HESTON, Anglija, spal. 9. — Australijos aviatorius Charles Kingsford-Smith šiaandien išlėkė iš čia kelionėn į Australiją. Jis skrenda Southern Cross Junior aeroplanu pats vienas.

Kingsford-Smith yra pasižymėjęs lakunas, perskridęs Atlanto ir Ramųjį vandenynus.

Vynuogių kompani-
jos vadai inkri-
minuoti

Kompanija pardavinėjus visame
krašte vynuogių vyno sun-
kų su 15 alkoholio

LOS ANGELES, Cal., spal. 9. — Federalinė grand jury čia inkriminavo didelę vynuogių vyno sunkos pardavinėjimo kompaniją, kuri per metus darius iki 5 milijonų dolerių biznio, ir devynis tos kompanijos viršininkus ir agentus, kaltinamus del konspiracijos laužyti prohibicijos įstatymą.

Inkriminuoti yra: California Vienyards kompanija, turinti savo centrus Chicagoj ir Los Angelese; C. A. Futter, jos prezidentas; W. J. Vaughn, buvęs prezidentas; C. George, sekretorius; Z. C. Futter, išdėninkas, ir N. J. Futter, vice-prezidentas, visi Chicagoj; ir Thomas Stone, parduotės vedėjas; A. G. Fredericks, sandėlių vedėjas; J. W. Loweborg ir J. S. Payne, parduotės agentai, visi Los Angelese.

Prohibicijos vyriausybė kaltina juos del pardavinėjimo vynuogių vyno sunkos šimties tūkstančių žmonių visame krašte ir siuntinėjimo paštu skelbimų, kuriais garantuojama, jogei jų vynuogių vyno sunka esąs "puikus senas vynas".

Prohibicijos vyriausybės tyrinėjimui parodė, kad kai kuriose žmonėms pardavinėjimuose kompanijos vynuogių sunkose buvę iki 15% alkoholio.

Giovannos ir Boriso
vestuvės lapkr. 15 d.

ROMA, spal. 9. — Italijos karalaitės Giovannos vestuvės su Bulgarijos karalium Karoliu įvyks lapkričio 15 dieną. Bažnytinės jungtuvių apeigos bus San Rossore, vasarinėje karaliaus šeimos rezidencijoje.

Perminos Meksikos mi-
nisterių kabinete

MEKSIKOS MIESTAS, spal. 9. — Luis Leon, pramonės, prekybos ir darbo ministeris, atsistatydino. Jo vieton paskirtas Aaron Saenz, buvęs švietimo ministeris. Švietimo ministriu lieka Carlos de Tejada, buvęs viceministeris.

Mokslininkas žuvo aero-
plano liepsnose

HOUSTON, Tex., spal. 9. — Jo monoplanui užsidėgus ore ir nukritus žemėn, liepsnose žuvo Dr. George Steiner, 35 metų amžiaus, Houstono geologas ir geofizikas. Nelaimė atsitiko dvidešimt mylių nuo Kountze, Tex.

Rochesterio (N. Y.) milijonierius George Eastman pasiulė Stokholmui, Švedijos sostinei, 1 milijoną dolerių miesto dantų ligoninei, kur būtų būturčių vaikų gydomi.

Hooveris nesusirado
nieko gera pasakyt,
sako James H. Lewis

Demokratų vadas kritikuoja
prezidento kalbas, pasakytas
Darbo Federacijos ir Legiono
konvencijose

EAST ST. LOUIS, Ill., spal. 9. — James Hamilton Lewis, demokratų partijos kandidatas į Jungtinių Valstybių senatą, kalbėdamas čia vakar vakarą stipriai kritikavo prezidento Hooverio kalbas, jo pasakytas Bostone Amerikos Darbo Federacijos suvažiavime, Amerikos Legijono suvažiavime ir, pagaliau, Kings Mountaine.

"Savo kalboj Amerikos legijonikams," — sakė Lewis, — "prezidentas Hooveris pasakė kareiviams, kad jų priedermė esanti ginti kraštą, nugalėti visokią jo įstaigų kritiką, laikyti save mylimais dosnios naciųjos sunumis ir buti patenkintais. Prezidentas nepasakė nė vieno žodelio vilties, nė mažiausio prižadėjimo pagalbos sužeistoms, suvargusiems kareiviams esantiems be darbo; nė žodelio paguodos invalidams, kunų ir dvasia sulaužytiems, laukiantiems ligoninėse daktariškos pagalbos, kuomet jų šeimos badmiriauja, negaudamos iš niekur paramos.

"O savo kalboj Darbo Federacijos konvencijoje Bostone, prezidentas, suminėjęs nedarbo padėtį, kuri dabar spaudžia darbininkus, pasakė jiems, kad, girdi, jei naujos mašinos ir nauji išradimai metą darbininkus laukan iš darbo, tai jie turį pasimokyti kurio kito darbo ir pelyntis sau duona, niekuo nedejuodami, nes, girdi, svarbiausias dalykas esąs turėti darbo. Bet, susimildami, kaip tie darbininkai gali pasimokyti kurio kito darbo, kuomet jie niekur negali įsisulyti? Kaip jie gali turėti darbo, kuomet niekur nė kokio darbo jie negali susirasti, ir kuomet jiems gresia skurdas, badas ir išmetimas laukan iš buto?"

Dr. Bilman paskirtas
Latvių generaliniu kon-
sulu New Yorke

RYGA, spal. 9. — Dr. A. Bilman tapo paskirtas Latvijos generaliniu konsulu New Yorkan. Ligšiol jis buvo užsienų ministerijos spaudos atstache.

Ir Peruvija įsisteigė iš-
siskyrimų įstatymą

LIMA, Peruvija, spal. 9. — Vyriausybė paskelbė dekretą, kuriuo įsteigiamas šeimų išsiskyrimo įstatymas. Peruvija yra antra Pietų Amerikos respublika, kuri dabar pripažino išsiskyrimus. Pir-moji buvo Urugvaja.

MIRĘ ŽIURKĖS ĮKASTAS

QUINCY, Ill., spal. 9. — Dale Wait, 13 metų vaikas, mirė nuo žiurkės įkandimo. Prieš keletą dienų jis buvo pagavęs žiurkę už uodegos ir žvėriukas įkando jam į ranką.

NUŠOVĖ VAISTININKA

DETROIT, Mich., spal. 9. — Du ginkluoti banditai praeitą naktį puolė čia vieną vaistinę ir nušovė vaistininką O. E. Quelette, 48 metų amžiaus. Banditai pelnė tik \$15.

LIETUVOS ŽINIOS

Nušovė mylimą ir pats
nusišovė

TELŠIAI. — Pil. Antanas Utakis, kilęs iš Rasėnių apskr., Tytuvėnų valsč., Ramoniškių k., paskutiniu metu gyvenęs Telšiuose ir tarnavęs prie nusausinimo darbų pas kultūrtechniką dešimtininku, del kurių nepasisekimų sumanė nusižudyti ir nužudyti Telšių miesto gyventoją Petronėlę Opulskaitę. Tą savo sumanymą rugsėjo 2 d. vakare įvykdė Opulskaitės kambary. Ir štai kokia scena: kambary keletas vyrų ir moterų, tarp kurių ir Opulskaitės motina. Svečiuojasi, juokauja. Tik staiga Utakis išsima mauzeriuką ir paleidžia keletą šuvių į Opulskaitę. Sumišę vyrai ir moteris gelbsti parpuolusią. Pasinaudojęs sumišimu Utakis paleidžia sau kulną į širdį ir griuva negyvas. Mergaitė po keletos valandų mirė. Tačiau Utakis parąšė prieš nusišaudamas labai drąsų ir cinišką laišką. Girdi, gyvenimas audringas, nutariau eiti į aną pasaulį pasilsėti... Bet noriu pasiimti kartu ir Opulskaitę...

Laukinis patėvis

DAUGAILIAI, Utenos apskr. — Netoli Daugailių, P. kaimė pasilikus viena moteris su trimis vaikais našlė užsiėmė sau užkuri, kuris labai buvo nepatenkintas dviem podukrom ir vienu metų posuniu. Prieš kiek laiko nesant jo žmonos namie, jis sulaužė savo posuniui vie-ną rankutę. Vaikas ilgai verkė ir kankinos, o motina nežinojo, kas jam yra. Galų gale kaž kaip apgijo. Patėvis tuo liko nepatenkintas.

Neseniai tas pats užkury nesant žmonos namie išsukė savo posuniui abi rankutes ir išplovė kai kuriods organus. Matydamas, kad bus blogai norėjo pabėgti, bet policija Daugailiuos jį suėmė.

Gaisras

Rugpjūčio mėn. 30 d. apie 4 val. Skaisčių kaimė (šum-skų valsč.) kilo gaisras. Sudegė naujakurio Stankevičiaus klojimas su visais javais. Gaisras manoma kilo iš neatsargaus vaikų elgesio su ugnimi. Klojimas buvo neapdraustas.

Žemės drebėjimas

CATANZARO, Italija, spal. 9. — Šį rytą tarp 5 ir 6 val. čia ir apylinkėse buvo jaustas stiprus žemės drebėjimas. Gyventojai buvo labai išgąsdinti.

MASKVA, spal. 9. — Sovietų konsulas Harbine, Znamenskis, įteikė Mandžūrijos valdovui Čangui Hseuliangui protestą prieš antisovietinę rusų bal-tagvardiečių darbuotę Kinų rytų geležinkelio zonoj.

Šiais laikais jokio biznio imo-nė be reklamos negali gyvuoti. Konkurentų yra tiek daug, kad tik nuolatini, kasdienini skelbimas gali patraukti dides-nį klientų skaičių.

Amerikos žmonės gerai su-pranta, kad be geros reklamos neapsieisi. Kuo daugiau re-klamuojosi, tuo geriau sekasi.

Reklama, kuri atliekama duodant skelbimus į laikraštius, visuomet apsimoka.

Kas garsinasi "Naujienose", tas visuomet turi naudos.

Sveikatos Dalykai

1930 metų Drezdeno tarptautinė higienos paroda

Med. dr. L. Epšteinas

Tarptautinės higienos parodos reikala išaukė pats gyvenimas. Kilo gyvas reikalas parodyti plačioms masėms kelius, kaip pakelti ir pagerinti žmonių kuno ir dvasios plėtotę. Žmogaus sveikatos rūpesniai toli peržengė atskirų valstybių nacionalines ir administratyvines ribas, ir higiena, ypač socialinė, virto tarptautiniu dalyku ir reikalu, todėl šio mokslo laimėjimams ir siekiams nušviesti kaip tik galėjo geriausiai patarnauti tarptautinė paroda. Drezdene tarptautinė higienos parodoj aiškiai atspindi visų tautų ir žmonijos bendrą tendenciją gerai žinoti higieną ir gyventi higieniškai. Ir jeigu palyginsime, pavyzdžiui, šalia stovinčius Lietuvos ir Tautų Sąjungos paviljonus, tai aiškiai pastebėsime jų bendrus siekius ir uždavinius, kuriuos galima suvesti į gyventojų sveikatinimo palaikymą.

Drezdeno higienos parodos centrą sudaro Deutsches Hygiene-Museum rūmai, kuriuos 1912 m. įkūrė stambus Drezdeno pramonininkas Karl August Lingner. Šio muziejaus veikimas išsiplėtė ne tik Vokietijoje, bet pasiekė ir visas kitas valstybes. Sunku dabar rasti kraštą, kur nebūt Drezdeno muziejų dirbtų ekspozitai: muliažų, diagramų, diaporamų ir kt. Šis muziejus skiriasi nuo senojo tipo muziejų, čia yra mokslo ir auklėjimo institutas su didelem dirbtuvėm, atelje, laboratorijom ir Higienos Akademija.

Deutsches Hygiene-Museum nuopelnai socialinei higienai labai dideli. Tą įvertino ir Tautų Sąjunga, šią tarptautinę parodą suruošdama Drezdene, kurios centralinę vietą užima patsai muziejus. Šis muziejus pilnai nusipelnė tautų sveikatos apsaugos Centralinio Instituto vardą.

Drezdeno higienos parodoje yra įdomi, pertekusi įvairia medžiaga ir pamokanti. Besižvalgant tuojau patraukia akis savo originalumu Sovietų Rusijos paviljonas. Įdomiai, vienok, apžiūrėję visą paviljoną, įsitikiname, kad čia nėra nieko nauja higienos mokslo srity, o naujos tiktai tos politinės ekonominės ir socialinės gyvenimo formos, kurios dabar formuojasi Sovietų Rusijoje ir čia demonstruojamos. Prie šių besiformuojančių naujų gyvenimo formų prisegti tiktai bendros ir socialinės higienos lozungai. Iš šių lozungų matyti, kad Sovietų Rusijoje eina didelis kūrybos darbas visose gyvenimo srityse, kad socialiniai klausimai išplesti visu platumu ir laikomi neatidėtiniais dienos reikalais. Visa paviljono patalpa taupiai sunaudota, duota vietos menininko vaizduotei. Čia ir Centralinės Rusijos tipinga ukininko trobelė, ir kolektyvinė virtuvė, čia ir pastangos įvesti 7 val. darbo dieną ir 5 dienų savaitę, kad būtų padidintas laisvas darbininko laikas savo kultūrai ugdyti ir sveikatai stiprinti.

Be kitų šalių paviljonų, kuriuos prisiminsim dar vėliau, įdomus parodos "ligoninės" skyrius. Čia mes vaizdžiai matome, kaip labai svarbu; kad gydymo įstaigos atitiktų moderniškiems medicinos ir technikos reikalavimams, nes dabar ligoninė nebėra vien ligonių izoliacijos vieta, bet ir gydymo, ir profilaktikos, ir mokslo įstaiga. Tada mums rodo

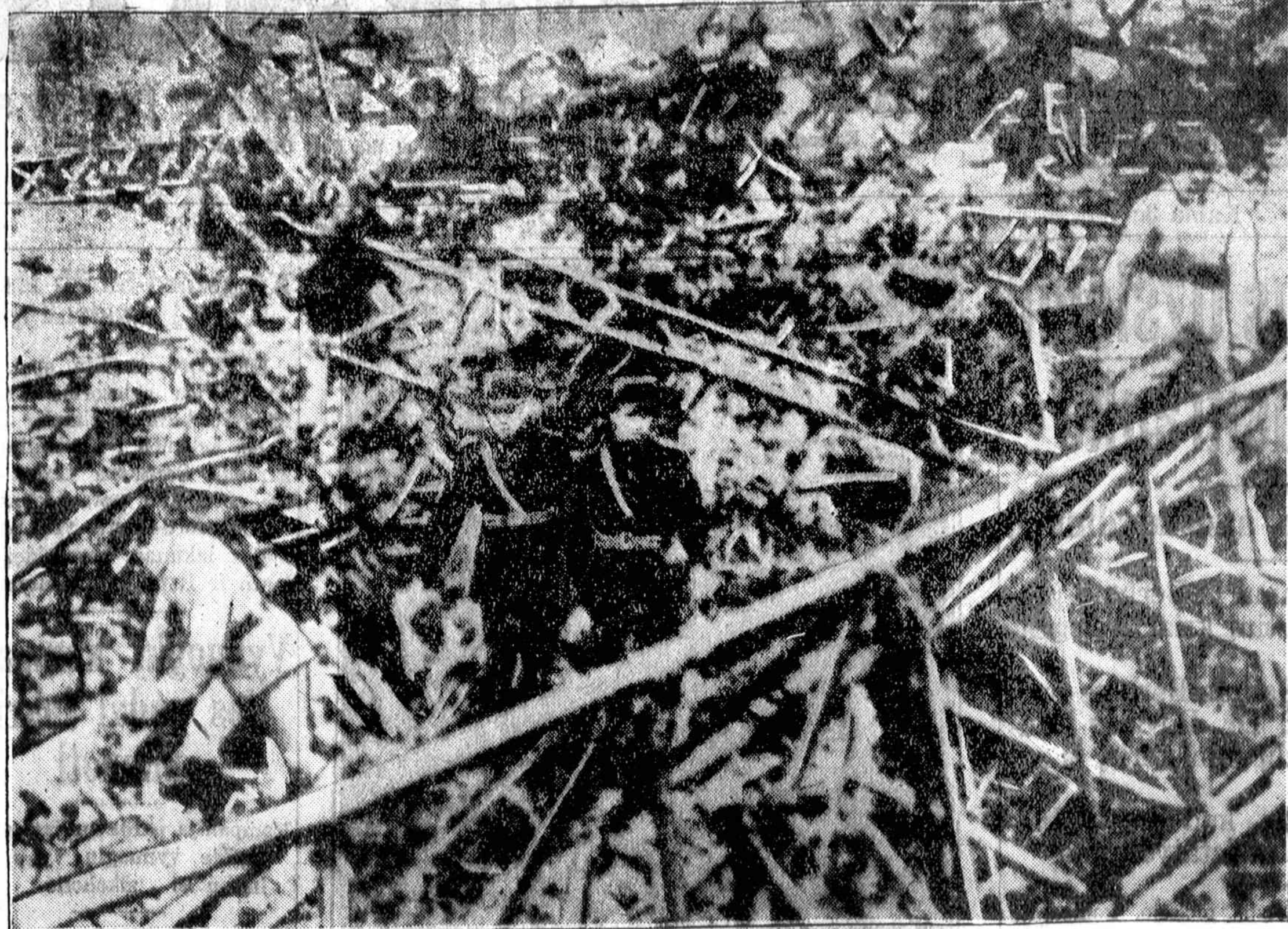
kaip privalo būti įrengti priėmimo kambariai, sergantiems patalpos, operacijos salės, rentgeno kabinetai, laboratorijos ir t.t.

Negalima praeiti pro šalį nepaminėjus Drezdeno tarptautinės parodos ribose esančios "žemės ūkio" grupės. Kai kam gali atrodyti keista, kad higienos parodoj randa vietos žemės ūkis, bet įsigilinus į šio dalyko esmę, aiškėja, kad žemės ūkio darbas ir žemės ūkio produktų auginimas turi atitiktai higienos reikalavimus. O iš čia jau matyti ir žemės ūkio ryšys su higienos dalyku apilai. Gerai padarėme ir mes, išstatydami Lietuvos paviljone vidutinio ūkio modelį.

Centralinį paviljoną užėmė Tautų Sąjungos higienos sekcijos sekretoriatas. Čia surinkta visa higienos medžiaga iš atskirų šalių, tinkamai ji susistemizuota ir suprantamu būdu pateikta žiuroviui. Daugybė kartogramų, diagramų, muliažų, modelių, šviesos paveikslų, fotografinių nuotraukų, gydymo ir sanitarijos aparatų vaizduoja sekretoriato nuveiktus darbus ir įvairių ligų praplėtimą bei eigą. Kad veikimas būtų sekmingesnis, T. S. higienos sekcijos sekretoriatas pasiskirstęs į 7 komisijas: malarijos komisija, komisija kovai su žindomų kudių mirtinumu, komisija kovai su raupais ir raupų skiepijimo rezultatu tyrimui, komisija miego ligai tirti, gydymo priemonių bei serumo standartizacijai ir biologinių bei diagnostinių tyrimų komisija, sifilio komisija ir komisija aptarti įvairiems eilamiesiems socialinės medicinos ir higienos reikalams. Šios komisijos įtemptai ir atsidėjusios dirbo, kvietė tarptautines specialistų konferencijas, darė mokslines ekspedicijas, tyrinėjimus, bandymus, svarstė ir priėmė bendrus metodus kairių ligų diagnozės nustatymui ir gydymui, ieškojo ir ruošė būdus kovai su infekcinėmis ligomis. Higienos sekcijai tarpininkaujant, įvyko pasikeitimas tarp įvairių valstybių gydytojų, dirbančių socialinės medicinos ir sanitarijos srity, kad turėtų progos įvairių šalių gydytojai teoretiskai ir praktškai susipažinti su sanitarijos ir medicinos darbo organizacija užsieny.

Taip pat svarbu pažymėti higienos sekcijos nustatytas kairių infekcinių ir socialinių ligų plėtojimosi priežastis. Nors mūsų atitinkamos įstaigos į parodą ėmė ruošti labai pavėlota, su dideliu skepticizmu, vien tik Užsienų Reikalų Ministerijos prispirtai raginamos, bet vis dėlto Lietuvos paviljonas, suliginus su kitais, atrodo visai patenkina. Tą teko pastebėti ir iš mūsų paviljoną lankančios publikos. Tiesa, Lietuva neturi kuo nustebinti užsienio, bet dalyvavimas parodoj ir paviljono įrengimas rodo, kad ir mes esame ne barbarai, kad ir mes turim visuomeninės medicinos srity iniciatyvos, ir kad mes neatsilikdami nuo kitų svarstome tuos socialinės higienos klausimus, kurie dabar vaidina koordinatinį vaidmenį kultūrinių tautų gyvenime. Ir šitas mūsų akylumas aiškiai atsispindėjo parodoj.

Mūsų paviljono ekspozitai daugumoj vaizduoja organizacinius ir einamuosius Sveikatos Departamento darbus visose šalies mediciniško ir sanitarijo gyvenimo šakose. Gražiai atvaizduotas Raudonojo Kryžiaus ir visų motinystės, vaikų ir kudių apsaugai dirbančių visuomeninių organizacijų darbas. Čia matome vidutinio ūkio visų trobesių modelius, tuberkulozų sergantiems

Dirizablio R-101 liekanos po eksplozijos. Francūzų karininkai ieško žuvusiųjų lavonus

modelį, Kauno miesto pradžios mokyklos (Trakų g-vėj) ir "Ozes" sveikatos namų modeliai. Vaizduojantieji mūsų gydymo bei sanitarijos ir socialinės higienos buklę ekspozitai rodo, kad pas mus gyventojų prieauglis didėja (1928 m. 1000-čiui gyventojų buvo 13,2 gimimų daugiau, negu mirimų). Vaikų mirtinumas, ypač pirmamečių, gana didelis. 1928 m. pabaigoj turėjom 55 įvairias ligonines su 2,485 lovom. Ligoninių tinklas retas, todėl butinai reikia jį praplėsti. Kurortų turime daug, bet jie silpnai eksploatuojami. Visą kalbę suversti vien moderniškiems kurortams įrengti kapitalo stokai negalima. Infekcinių ligų skaičius mes užimam gana žymią vietą, o tuo tarpu dezinfekcija ir dezinfekcija tebėra Lietuvoj primityviškoji stadija. Tikslios statistikos apie tuberkulozų sergančius neturime. 1928 m. 10,000 gyventojų teko 13,4 mirties atsitikimai tuberkulozu. Trachoma vis tebėra mūsų ryškė, baudžianti net regėjimo netekimu. Nenulstamai kovoja su trachoma universiteto akių klinika, sparčiai dirba Anykščių, Marijampolės ir Telšių akių ambulatorijos, bet jų darbas, kol nebus trachoma sergantiems įstatymo ir didesnio akių ambulatorijų tinklo, sekmingai neis. Venerinės ligų Lietuvoj pasklydusios taip pat plačiai. Privalomo įstatymo venerinėms ligoms sergantiems gydyti neturime. Prostitucijos reglamentacija nieko konkretaus neduoda. Jos vietoj reiktų įvesti privalomą venerikų gydymą. Musų aboliu-

cionistai turėtų energingiau šią kryptimi veikti. Dar tenka paminėti visuomeninės organizacijos, dirbančios socialinės higienos darbe. Parodoj patenkinau buvo atstovaujamos motinystės ir vaikų globos dr-jos, kurių Lietuvoj turime nemaža. Aplamai, reikia pasakyti, kad socialinės higienos srity pas mus netrukta plačios visuomeninės iniciatyvos, šiam faktui patvirtinti, geriausiu pavyzdžiu yra vienos tos organizacijos, dirbančios šio srity, ir jų dalyvavimas parodoj.

Dabar trumpai apžvelgsime kitų šalių ekspozitus.

Šveicarija demonstruoja savo kurortus ir kovoj su tuberkulozu ir struma pasiektus vaisius. Čia tenka atkreipti dėmesio į Leysino tarptautinę kliniką, prof. Rollier vedamą. Klinika gydo ligonius saulės spinduliais ir fiziniu darbu. Be to, įdomi Cernato "mokykla saulėje," esanti netoli Leysino to paties profesoriaus priežiuroje. Čia pamokų dėstymas ir sportas, buna po atviru dangum ir harmoningai plėtoja vaikų kūną bei intelektą.

Austrija konstruktyviniais modeliais, fotografijomis ir paveikslais iliustruoja socialinį draudimą ir darbo apsaugą. Gražiai sutvarkytas gydymo sanatorijos, poilsio namai, miškų kolonijos, vaikų aikštelės, lopšeliai, dispenseriai, ambulatorijos, higieninis švietimas ir t. t.

Japonija visus savo laimėjimus higienos srity vaizduoja sausiai ir monotoniškai. Jungtinės Šiaurės Amerikos Valsty-

ties modeliais parodo tiktai pieno pasterizaciją ir New Yorko aprūpinimą pienu. Amerika, turėdama noro, galėjo parodyti duoti rimtesnės ir turtingesnės medžiagos. Didžioji Britanija taip pat atstovauja silpnai. Ekspozitai vaizduoja vaikų priežiūrą ir vaikų dirbinius.

Norvegija demonstruoja Finnsen Instituto darbus kovoj su raupais. Švedija vaizduoja kovą su venerinėm ligom ir vaikų socialinę apsaugą. Argentina parodo Instituto de Medicina Experimental nuveiktus darbus vėžio liga tyrinėjant.

Pietuslavija lentelėse rodo mums gyventojų judėjimą, bendrą ir iš dalies žindomų kudių mirtinumą, gyventojų prieauglį, epideminių susirgimų plitimą, medicinos ir sanitarijos organizaciją šalyje, medicinos institutus, bakteriologines stotis, mokyklinės medicinos maru, ankylotomiasis'u ir Be-

ir mokyklinių poliklinikų organizaciją, kovai su venerinėm ligom ir su tuberkulozu dispanserus, higienos institutus ir t.t.

Tarptautinis Raudonasis Kryžius patiekia savo organizacijos planą ir veikimo schemą. Parodoj taip pat dalyvauja religinė marmonų sekta, savo garsiam "išminties žodyj" nagrinėjanti higienos principus.

Ekspozitais pertekusi vokiečių evangelikų gydytojų misija, jau nuo 1879 metų veikianti. Ji užima beveik išimtinai tropikų higieną ir mediciną, todėl šioj srityj yra daug nuveikusių ir pateikusių gana svarbių ir reikšmingos medžiagos. Tropicų higieną taip pat vaizduoja Olandija. Ji patiekia visą eilę lentelių ir nurodo priemones kovai su malarija, cholera, dizenterija, šiltinėm, raupais, raupsais, framboesia Tropicā, stotis, mokyklinės medicinos maru, ankylotomiasis'u ir Be-

ribė.

Čekoslovakija higienos ir sanitarijos atžvilgiu stovi gana aukštai. Parodoj ji vaizduoja gyventojų judėjimą, medicinos statistiką, įstatymdavybę, higieninę klimatologiją, gyventojų sveikatos valstybinę ir komunalinę apsaugą, butų higieną, liaudies maistą, gydymo ir profilaktikos įstaigas, socialinį draudimą, kovą su apkrėčiamomis ligom, sportą, turistiką ir kurortus. Ekspozitai paruošti įdomiai. Visur matyti, kad netruksta mokslinio kritingumo ir analizo ir siekiama plačiai supopuliarinti mokslinę medžiagą.

Turkijoje iniciatyva higienos srity didelė. Žiurovas savo akimis mato Turkiją žengiant kultūringų Europos šalių pėdomis, rimtai kovojama su apkrėčiamomis ir socialinėm ligom. Visa tai vaizduojama labai gero darbo muliažais. Pirmon eilėn Turkija susirūpinusi liaudies higieniniu švietimu, prisilaikoma individualinės higienos. Šio darbo centre stovi Higienos Muziejus.

Baigdamas šią trumpąją parodos apžvalgą, noriu dar priminti parodos atsiradimą. Parodos programą sukurta ir paruošiamųjų darbų procese. Ji buvo nuolat kritikuojama. Buvo nuspręsta pirmon vieton statyti individualinę higieną. Vidujė ir laukujė parodos medžiagos forma buvo rupestingai analizuojama ir parenkama. Iš pradžių buvo paimtos aktualiausios temos, parinkta joms atitinkama architektūrinė struktūra, į darbą įtraukti atsakingi bendradarbiai, specializuotas mokslo darbas, kad paroda turėtų reikiamą objektingumą, centralizuotas viso parodos darbo vadovavimas, kad būtų kontraktas ir kad paroda atrodytų esanti vienalytė, temų pagrindu paimtas mokslo kritikai atitinkamas mastas ir supopuliarinta medžiaga, kad ji būtų visiems prieinama ir suprantama. Ši tarptautinė higienos paroda pilnai pasiekė savo užsibrėžtus uždavinius.

"D. S."

Spaudos Darbus

Padarome Visiems Greitai ir Pigiai

BIZNIERIAMS

Bilas
Biznio Korteles
Laiškus ir Konvertus
Plakatus

DRAUGIJOMS: PAVIENIAMS:

Atsišaukimus
Lapelius
Korteles
Programus
Tikietus

Vizitinės Korteles
Vestuvėms Laiškai
Suzieduotuvėms
Korteles
Pasveikinimai, etc.

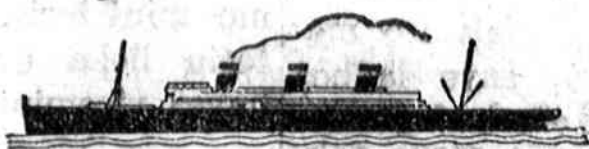
Draugijoms Konstitucijos ir jų Vedamos Knygos yra Musų Specialybė. Padarom jas ant specialio užsakymo taip kaip jos vedamos, su specialėm linijom ir lietuviškais antgalviais.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street,

Chicago, Ill.

Kalėdinės Ekskursijos į LIETUVĄ laivu

S. S. LEVIATHAN

(Panaudojama didžiausia laiva)
išplaukiančių iš New Yorko gruodžio 6tą
(per Cherbourg)

asmeniškai vadovaujamas prityrusių keliavimo expertų.

S. S. GEORGE WASHINGTON

(Didžiausias Amerikos cabin laivas)
išplaukia gruodžio 10tą

(Tiesiog į Hamburgą)
Asmeniškai JOSEF TURCK, gerai žinomo New Yorko
representanto, vadovaujant.

Abi ekskursijos suteiks Jums galimybę būt savo tėvynėje laiku švest linksmas Kalėdas. Pilni prirengimai gali būt iš anksto padaryti jūsų ir jūsų bagažo transportacijai, tiesiog į Tamstos kaimą.
Pilnų informacijų ir kainų kreipkitės į vietinį savo agentą ar tiesiog į

UNITED STATES LINES

CHICAGO OFFICE
Charles K. Killek, Gen. Agt.
216 No. Michigan Avenue

GENERAL OFFICES
45 Broadway
New York City

Gyvosios Butybės Senovėje

Gyvybės išsirutuliojimas jūrose. Pirmųjų stuburinių gyvulių pasirodymas.

Toje žiloje senovėje, kurią mokslininkai vadina paleozoine era (t. y. labai senais laikais), gyvosios butybės nebuvo panašios dabar esančioms. Tai buvo lyg tolimi giminaičiai tų, kuriuos dar ir dabar sutinkame. Paleozojinė era tęsėsi milijonų milijonus metų. Tai galima matyti iš didelių ir įvairių nuosėdų sluoksnių, kurie susidarė per tą laiką. Storumas tokių sluoksnių dažnai siekia 18 kilometrų. Aišku, kad ir gyvenimas per tą ilgą laiką nestovėjo vietoje. Gyvuliai ir augalai, atsiradę pradžioje paleozinės eros, žymiai skiriasi nuo gyvenusių jos gale. Dėl to paleozoine era tik-ty padalyti į pirmąją ir antrąją pusę.

Pirmoji jos pusė pasižymi tuo, kad anuo metu nebuvo dar gyvulių, gyvenusių sausumoje, taip vadinamų sausumos ir paviršiaus gyvulių; nors gyvybė buvo jau daug milijonų metų, bet ji buvo tik jūrose ir upėse. Nebuvo, žinoma, ne tik žmogaus, bet ir nė vieno tų gyvulių, kuriuos paprastai mes matyti aplink save. Nebuvo šerių, žvėrių, ore nelekiojusių paukščių, nešliaužiojo žvynuotieji rėpliai, t. y. susinarpiję, apsidengę žvynais (gyvatės, krokodiliai, drėžliai ir vėžliai). Taip pat nebuvo ir nuogųjų rėplių — varlių ir rupužių. Nebuvo ir žuvų. Žodžiu, nebuvo nė vieno iš tų gyvulių, kuriuos vadiname stuburiniais (dėl to, kad išilgai jų nugaros eina stuburas, susidedas iš atskirų kaukelių, slankstelių, ir viduje šio stuburo randasi nugarkaulio smegenys).

Ko jūs tikitės
jūs gaunate su

Anheuser-Busch
Budweiser
Barley-Malt Syrup

SVIESUS AR TAMSUS
TIRSTAS
NERA KARTUS

Bernard Petkas

Pilnas Pasirinkimas.
Vyriškų papuošalų, geresnės rūšies, didesnės vertės, geriausių spalvų
4171 Archer Avenue
kampas Richmond St.

Jūsų Patogumui

“Naujienuos” turi atstovus sekamosiose vietose

Bridgeport

KNYGNAS LIETUVA
3210 So. Halsted St.
Tel. Victory 1266

Marquette Park
TUBUCIO APIEKA
2832 W. 63rd St.

Brighton Park
B. R. PIETKIEWICZ
2608 W. 47th St.
Tel. Lafayette 1083

Roseland ir Pullman
WATCHES BROS. CORP.
52 E. 107th St.
Tel. Pullman 5950

Kai jums reikės pasiūsti pinigų Lietuvon, paduoti “classified” skelbimą ar užsirašyti “Naujienuos”, kreipkitės į artimiausį atstovą.

Nebuvo ir vabzdžių, plasniojančių nuo gėlės prie gėlės, bet ir jokių gėlių dar nebuvo.

Tai buvo vandens bestuburinių gyvulių valstybė. Peržiūrėdami jų liekanas, pasiekusias mūsų laikus, mes pastebime, kokia daugybė keistų gyvulių kilo iš tų viena-narvių gyvūnėlių, kurie buvo pirmieji šioj žemėj. Senovės vandenynuose gyveno jau daugybės kempijų ir koralų. Iš jų vandens gaudavo jie kalciumą ir iš jų augdavo jų griaučiai. Besilipdami karalai vienas prie antro sudarė ištisas grandines. Šios grandinės augo platyn ir aukštyn, virsdamos didžiulėmis karalų seklumomis. Galingos požeminės jėgos galėjo to ną, ir tada karalų stūnys išėjo į jūros paviršių.

Bet nevaisinga buvo tokios salos dirva ir tukstančius metų išbuvo ji dykuma. Be vietų stovinčiųjų kempijų ir koralų tų laikų jūrose lėtai ropinėjo jūros ežiai ir jūros žvaigždės. (Jūros gyvūnas žvaigždės pavidale). Jie prasiskverbė į jūros maurelę, ieškodami ten sau maisto. Gal but jie medžiojo minkštakūnius gyvūnus, pranašius mūsų sraigėi ir geldelci. Namaža jų gyveno paleozinės galybės jūroje ir kiekviename iškastų gyvulių rinkiny rastis jų gausybę suakmenėjusių jų kiaučelių.

Gyveno taip pat didelis skaičius stebėtinai išvaizdos vėžių. Kas dėl augalų, tai jūrų, ir rūšių vandenynė augo įvairių rūšių maurai; balos buvo užaugusios pataisais; sausumose daugely vietų augo žemi paparčiai. Visi augalai, o taip pat ir to meto gyvuliai prisitaikino prie vandens ir dauginos tik vandeniu dalyvaudant.

Paleozinės eros pirmos pusės gale gyvybės išsiplėtojimas padarė didelį žingsnį priekin: jūrose pasirodė pirmosios žuvis.

Keistos buvo šios žuvis. Iš viršaus jos buvo apkaustytos kietais šarvais, kaip vėžliai.

Nelengva jose fasti giminin-gumo žymių su dabartinėmis žuvmis, lengvomis ir vikriomis žuvmis, lengvomis ir vikriomis žuvis upių ir jūrų gyventojomis.

Šios senovės šarvuotosios žuvis galėjo tik lėtai judinti savo sunkius šnarius. Jie daugiau rėpliojo jūros dugnu, negu plaukiojo. Šios žuvis išmirė nepalikę ainių.

Tačiau greta šių labai abejingų žuvų, buvo jau ir tikrų jūros žuvų, kurių griaučiai buvo ne iš oro o viduje, o ant o-dos nebuvo žvynų.

Nors tos žuvis ir nedagytos iki mūsų laikų, bet tolimos jų giminaitės laksto dabar jūroje ir vandenynuose. Jų kune nėra nė vieno kaulo. Visi jų griaučiai iš kremzlės. Tai rykliai, kurie tuo skiriasi nuo visų kitų žuvų. Ir išorinė išvaizda jie turi visai kitą.

Žuvmis atsiradus prasidėjo istorija tos pasaulio gyvulių šakos, kuri palaipsniui peraugo visas kitas šakas ir laimėjo žiauria kovą dėl gyvenimo. Ši gyvulių šaka — tai stuburiniai gyvuliai. Ilgu keliu gyvenimo keitimasis privėdė prie pirmųjų stuburinių (kremzlinių) žuvų. tojai. Sausumos gyvulių beveik

Reikėjo daugybės milijonų metų, kad menkos gyvos medžiagos gabalėlis taptų rykliui panašia žuvimi.

Deja, apie šią ilgą istoriją mes mažai nežinome.

Daug geriau mums yra žinomas kelias nuo pirmųjų stuburinių gyvulių prie žmogaus. Žemės sluogsnuose rasta nemaža pavyzdžių suakmenėjusių gyvulių liekanų ir atspaudų pavidalo, kurie rodo šį kelią.

Gyvybė prasiskverbė į sausumą ir ją užkariavo

Labiausiai gyvybė pradėjo žydėti antroje paleozinio laikotarpio pusėje. Tai buvo vadinamas akmens anglies laikotarpis (amžiaus). Per tą laiką žemės geimėse susitapė nesuskaitomi akmens anglies tur-tai, kurie dabar jau yra surasti ir naudojami. Kodėl gi tuomet susitapė šie brangūs tur-tai?

Pasirodo, kad pirmiausiai tam padėjo anų laikų klimatas (oras).

Visą žemės rutulį tuo laiku gaubė šiltas ir drėgnas oras ir išilasioje ir drėgnoje dirvoje, lyg kokiame šiltnamy, nepaprastai išbujoję augo aukšti medžiai. Tai buvo vadinamieji medžio pavidalo paparčiai ir ki-ti augalai, kurių dabar jau nėra.

Didžiausia žemės dalis buvo padengta pelkėmis, kuriose augo milžiniškos girios.

Mirę medžiai pamažėle grimzdė ir pelkingą dirvą, kuri juos įsiurbė.

Kadangi oras jau negalėjo patekti į dirvą (pelkių vanduo jo nepraleisdavo), tai medžiai nepuvo. Kad medžiai putų, yra reikalingas oras. Užsilikę medžių stuobriai, lapai ir šakos buvo aptraukti dumbliu. Dažniausiai medžiai užgriūdavo kiti kitą taip, kad tarp jų nebuvo protarpų. Naujai mirę medžiai užgriūdavo seniai kritusius, prislėgdavo juos, o pas-kui ir patys susilaukdavo tokio pat likimo.

Taip per daug daug tukstančių metų susitapė daug tokių medžių. Drauge su jais buvo palaidota visos gyvos butybės, kurios buvo po medžio žieve ir drėvėse.

Mokslininkai nekartą rasdavo tarp medžių stuobrių, virtusių akmens anglimi, sraigčių ir tukstančiųjų liekanas. Dažnai randami suakmenėję griaučiai gyvių, pamašų varlėms, kurie gyveno drėvėse.

Daug milijonų metų šie medžiai buvo paslėpti žemėje. Virš jų buvo daug visokių žemės sluoksnių.

Daug kartų juos užliedavo jūra ir medžiai ilgą laiką gulė-davo jūros dugne.

Vėliau jūra pasitraukė, upės išplovė žemės sluogsnus ir tuomet sumani žmogaus ranka rado kelią prie šito brangaus ku-ro, kuris dabar judina mūsų garlaivius, garvežius ir fabri-kus. Žmogus išvilko iš žemės gelmių turtas, kurie pasislėpė net akmens anglio galybėje.

Praėjo dar daug metų ir gyvenimo vaizdas pasikeitė.

Kad suprasti, kas darės su gyvomis butybėmis ant žemės aname laikotary mums reikia pradėti nagrinėti tą klausimą iš tolo.

Kaip pirmiau buvo nurodyta, visi pirmieji gyvuliai buvo jūrų arba gėlių vandenų gyven-tuburinių (kremzlinių) žuvų. tojai. Sausumos gyvulių beveik

(Pacific and Atlantic Photo)

Ralph S. Kelley, kuris sako, jog stambiosios aliejaus kompanijos deda pastangų pasigrobti valdžiai priklausančias Colorados valstijos žemes, kur randasi už bilionus dolerių mineralinio aliejaus.

nebuvo šioje žiloje senovėje.

Gyvybė atsirado vandenyn. Ilgai, labai ilgai ji ten vystėsi ir daugėjo. Ji gavo naujų įvair-esnių ir sudėtingesnių formų ir sutvirtėjo. Dabar tie gyvybės kudikiai buvo tiek sutvirtėję ir apsiginklavę tam tikromis priemonėmis, kad galėjo jau prisitaikyti prie naujos aplin-kos — sausumos.

Mums sausumos butybėms atrodo, kad sausumoje daug lengviau ir geriau gyventi, negu vandenyn ir kad gyventi vandenyn, reikalinga turėti ypatingus prietaisus. Tačiau iš tikrų-jų yra priešingai. Nėra kitos tinkamesnės gyventi vietos už jūrų vandenį. Reikia tik atsiminti, kad žmonės, žvėrys ir paukščiai savo kune visuomet turi lyg ir jūros vandens atsargą kraujo pavidale. Kraujas savo sudėtimi (turi įvairių druskų) labai panašus į jūros vandenį. Kraujuje maudosi vidurinės šių gyvulių dalys. Jų širdis, skilvis, jaknos, žarnos, smegenys — viskas nuplaunama krauju.

Dabar kyla toks klausimas: Jei gyvuliai taip gerai prisitaikė prie gyvenimo jūros vandenyn, tai kodėl jiems teko ap-leisti savo tėvynę — jūrą ir kel-tis į nesvetimą sausumą? Kaip tas galėjo įvykti?

Mokslas gali duoti tik tokį atsakymą.

Gyvenimo sąlygos žemės ru-tuly palaipsniui keitėsi. Akmeninės anglies amžiaus pradžioje jau buvo pasidarę platūs sausumos plotai. Jūros gė, vandenynai ir upės buvo perpildyti gyvųjų butybių. Tų

Kalėdoms, Naujiems Metams Pasveikinimus

SU JUSU VARDU IR PAVARDE UŽSISAKYKITE DABAR

Turime didelių, gražių pasveikinimų vi-sokiausios rūšies pasveikinimų atein-ančioms šventėms.
Turime brangių ir labai pigių — 12 labai gražių didelių paukščių pasveikinimų su margais konvertais, su jūsu vardu ir pavarde tik už \$1.75.
ATEIKITE IR PAMATYKITE SAMPELIUS.
Prisiimate orderius laiškas ir pasiunčiame paštu.

Naujienuos
1739 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

butybių tarpe ėjo žiauri kova už buvį. Kas buvo stipresnis, tas laimėjo ir išliko gyvas. Kas buvo silpnėsi, tas turėjo už-leisti vietą stipresniajam, o pats žūti, arba pereiti į bloges-nes vietas, prisitaikinti prie naujų aplinkybių ir užpildyti vietą gamtoje, kuri dar buvo kitų neužimta.

Taip kai kurie upių ir ežerų gyventojai buvo išvaryti į pel-kes, o kai tos pelkės išdžiūvo, tai jiems teko taikintis prie naujų aplinkybių.

Taip žingsnis po žingsnio ėjo lėtas gyvulių prisitaikinimas prie gyvenimo sausumoje. Au-galai ir gyvuliai sunkiai kovo-dami užkariavo sau galimumą gyventi sausumoje. Daug jų iš-mirė ir išnyko. Tie kurie užsi-liko, palaipsniui pritaikė visas savo kuno dalis, visus savo, taip sakant, gyvenimo įrankius naujam darbui. Sausumos gy-ventojai vis daugėjo, užkariavo žemę ir pagaliau visa žemė bu-vo apgyvendinta.

Tas įvyko akmeninės anglies amžiuje.

—“L. U.”

DAKTARO PATARIMAS
Del atkaklių vidurių

“Išgerkit mažiausia šešis stiklus vandens kasdieną — geriausia prieš valgį. Valgyti stambesnius valgius, kaip daržoves, vaisius ar rupią duoną. Vartokite švelnius liuosuotojus reikalui esant”.

Tokis yra Dr. Caldwell pa-tarimas žmonėms su atkak-liais viduriais. Jis specializa-vosi vidurių srity; gydė tuk-stančius nuo konstipacijos ir jos blogumų. Receptas, kurį jis nuolatos vartojo savo praktikoje, patapo populiariš-kiausiu pasauly liuosuotoju. “Syrup Pepsin” kaip jis da-bar yra vadinamas buvo iš-bandytas per daugiau kaip 47 metus praktikos.

Šiandie jus galite gauti Dr. Caldwell's Syrup Pepsin kiek-vienoje aptiekoje Amerikoje. Jis yra visuomet tokiš pat; padarytas lygiai kaip origina-lūs receptas, iš liuosuojan-čių žolių, tyro pepsino ir kitų vertingų priedėlių. Nėra nie-ko jame kas galėtų pakenkti net kudikiui. Jis negaibo, nesirgdina ir nesuteikia jokio nesmagumo. Bet jis palio-uosią vidurius; jis pašalina iš jų visas rugstančias atmatas, kurios užkemša sistemą; ku-rios išsukia aitrumą, galvos skaudėjimą, gašotumą, išputi-mą, silpnumą, liguistumą.

Daktaras privalo žinoti kas yra geriausia viduriams. Syrup Pepsin yra garsaus dak-taro pasirinkimas saugaus, malonaus, veikmingo liuosuo-tojo del vidurių, moterų, se-nesnių žmonių, kudikių ir vai-kų.

DR. W. B. CALDWELL'S SYRUP PEPSIN

A Doctor's Family Laxative

25 m. Sukaktuvės

Old Dutch Cleanser savo 25 metų Sukaktuvėse švenčia di-džiausį atsiekimą moderniško valymo veiklume — Sveiką švarumą.

1905
1930

Dvidešimt penki metai atgal Old Dutch buvo išrastas, kad padaryti namų valymą lengvesnį ir paprastesnį, labiau patogų ir ekonomišką ir suteikti namams apsaugą sveiko, higieniško švarumo.

Dėl progreso ir vystymosi, vartojimas Old Dutch nuo-latos augo su nuolat didėjančiu reikalavimu augštesnio švarumo ir saugumo švarume. Šiandie Old Dutch yra pripažintas kaip didžiausias atsiekiamas moderniška valymo veiklume ir kaip kelrodys į Sveiką švarumą.

Vartokite Old Dutch, saugų, modernišką budą valyti sin-kas, maudynes, tile, virtuvės sudynus, geležinius peilius, kamarailes, grindis, refrigeratorius, marmurą, medinius indus, molinius puodus, metalinius daiktus, stiklinius daiktus, langus, malevotas sienas, medžio darbus ir t.t.

Old Dutch padaro valymą netikėtai lengvų dalyku. Jo pleskuotas, plok-ščios dalelės nusineša atkaklius pur-vus, riebalus, ir nevalumus. Jis ap-saugo namą su Sveiku švarumu pa-pašalindamas pavojingus sveikatai nematomus nešvarumus.

Old Dutch nesubraižo, kadangi jis neturi smilčių ar kietų žvirgždų. Taupinkite pinigus... Old Dutch yra ekonomiškas... trupučio ište-n-ka ilgam.

Lietuvių Valanda

Kas Subatą iš Stoties WCFL 970 k. nuo 6 iki 7 val. vakare.

Kas Ketvėrgą iš Stoties WHFC 1420 k. nuo 7 iki 8 val. vak.

Žemos Kainos ant Radio, Pianų, Skalbiųjų Mašinų.

Television
Naujas PHILCO BABY
GRAND RADIO \$49.00
Naujas CUB RADIO su
viskuo už \$69.00
ATWATER KENT RA-
DIO su tubomis už \$39.00

Nauja SKALBIMUI MA-SINA tikrai už \$99.75
Naujas PIANAS Grojiktis už \$98.00
Naujas BABY GRAND Pianos už \$195.00
Naujas RADIO ir Victrola Kombinacija, 10 tubų už \$98.00

LENGVUS ISMOKEJIMAI

Jos. F. Budrik, Inc.

3417-21 South Halsted Street
Telefonas BOULEVARD 4705

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kodzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

STAR DUST

Copyright Midwest Feature Service

EDDIE QUILLAN

BORN - PHILADELPHIA, PA. MARCH 31, 1907

JOINED HIS FATHER'S VAUDEVILLE ACT

LATER ATTENDED SCHOOL

RE-JOINED THE TROUPE - DECIDED TO BE A MOVIE ACTOR

A SCREEN TEST BY MACK SENNETT

SELECTED FOR A SERIES OF COMEDIES

THEN CAME PART IN - 'THE GODLESS GIRL'

HAS APPEARED IN - 'SHOW FOLKS' AND 'THE SOPHOMORE' IS AN EXCELLANT SAXOPHONIST

IMPERFECT IN ORIGINAL

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Chicago
\$7.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
\$8.00 per year in Chicago

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1911, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos čina laisvės, tikrąjį
sekmą, laimėjimą, "Naujienu"
Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chi-
cago, Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Užsakymo kaina:

Chicagoje — paštu:
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Vienam mėnesiui75

Chicagoje per išnešiojimą:
Viena kopija 3c
Savaitė 18c
Mėnesiui 75c

Suvenyrosė Valstijose, ne Chicagoje, paštu:

Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 1.75
Dviem mėnesiams 1.25
Vienam mėnesiui75

Lietuvon ir kitur užsieniuose
[Atpiginta]

Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.50
Dviem mėnesiams 1.50
Vienam mėnesiui75

Orderiu kartu su užsakymu.

PREZIDENTO HOOVERIO KALBA

Prieš keletą dienų prezidentas Hoover pasakė kalbą bankininkų konvencijoje Clevelande. Po to jis dar tris kartus kalbėjo — du kartu Bostonė ir kartą King's Mountain. Ši kartą panagrinėsime jo kalbą, pasakytą legionieriams.

Prezidentas Hoover priminė legionieriams apie jų tarnybą Francijoje, kentėjimus ir pasiaukavimą. Girdi, amerikiečiai aukavo savo gyvastis varden idealizmo ir patriotizmo.

Tačiau daugelis dar ir šiandien negali suprasti, kodėl amerikiečiai buvo vežami į Franciją žudyti vokiečius, kurie jiems nieko blogo nebuvo padarę. Keistai taip pat skamba karo idealizmas ir bandymas patriotizmu pateisinti masinį žmonių žudymą.

Kad karas yra viena didžiausių žmonijos nelaimių, — dėliai to dviejų nuomonių negali būti. Jau tas faktas, kad ir po karo užbaigimo jo pasekos yra jaučiamos per daugelį metų, turėtų įtikinti kiekvieną, jog karas dideli daugumai žmonių yra praigaštingas. Prezidentas Hoover pareiškė savo kalbą, kad Amerikos vyriausybė kas metą išleidžia pasaulinio karo veteranams \$600,000,000. Tos išlaidos susidaro iš pensijų, pašalpų, užlaikymo paliečiamais ligoninių ir t. t. Jeigu pridėsime dar kitų karų veteranus, tai gausime kur kas didesnę išlaidų sumą. Faktinai ta suma siekia \$900,000,000. Tai tiek kas metą Amerika turi išleisti pinigų. Tos išlaidos yra savo ruožtu atsiraugėjimas: po kelių ir net po keliolikos metų žmonėms labai nemalonai atsirugsta buvusieji karai. O kur dar pastovių armijų ir laivynų užlaikymo išlaidos? Kur karo vedimo išlaidos ir beprasmiškos žmonių turto naikinimas? Kur, ant galo, tukstančiai, — ne, kur šimtai tukstančių žuvusių žmonių?

Kam visos tos aukos buvo reikalingos, kas iš to pasinaudojo? Pasirodo, kad Amerika turėjo aiškius tikslus: ji kariavo, kad ekonomiskai atžvilgiu pasidaryti galingiausia šalimi pasaulyje. Prezidentas Hoover to neslepia. Jis net su pasididžiavimu pareiškė: "Rezultate — mes pasidarėme dominuojanti ekonomiška jėga. Musų prekyba ir kapitalas pasiekė visus žemės kamuolio kampelius."

Betgi nežiurint į tai, Hoover griežtai tvirtina, jog Amerika neturėjusi jokių imperialistinių tikslų! Girdi, imperializmą gali primesti tik tie žmonės, kurie nesu-pranta Amerikos. Esą Amerikos širdžiai finansinis, tradicinis ir kariškas imperializmas yra svetimas.

Tai skamba labai gražiai, tik neįtikinamai. Tikrenybėje Amerikos imperializmas ir militarizmas su kiekvienais metais vis labiau įsigali. Amerikos kariški laivai plaukioja apie Kiniją ir be jokių ceremonijų įsiveržia į lotynų respublikas, kuomet ten kyla nepalankus Amerikos kapitalistams judėjimas. Ar čia seniai Jungtinės Valstijos ištraukė savo jureivius iš Nicaragua respublikos?

Garsiai kalbama apie taiką, kad tuo būdu paslėpti rimtą prisirišimą karui. Prieš kiek laiko išdo sekretorius Mellon pareiškė, kad 80 nuosimčių visų pajamų Amerika išleidžia karo reikalams! Dalį tų išlaidų sudaro buvusiųjų karų skolos, o kita dalis eina apsiginklavimui.

Karai atneša naudą tik kapitalistams. Amerikos dalyvavimas pasauliniame kare nepagerino paprastų žmonių buklės. Kaip tik priešingai, — karas atnešė pramoninius krizius ir nedarbą. Bet tuo pačiu metu kai kuriems kapitalistams jis tikrai išėjo naudon. Pelnagaudos, prisidengdami patriotizmu ir idealizmu, prisilpėsė milijonus dolerių. Kad taip iš tiesų buvo, — štai faktai.

Cukraus korporacijos 1912-1914 m. turėjo \$11,000,000 pelno. Bet štai prasidėjo karas ir per du metus (1916-1918 m.) tos korporacijos jau padarė \$34,000,000 pelno.

O štai Armour kompanija. 1914 m. ta kompanija turėjo \$13,707,000 įplaukų, o 1917 m. tos įplaukos pašoko iki \$30,628,000. Dividendų kompanija 1915 m. uždirbė 55 nuosimčius. Tai vis buvo daroma varden patriotizmo!

Tokių pavyzdžių būtų galima privesti daugybę. Anglies, plieno, aliejaus kompanijos laike karo padarė tiesiog pasakiškus pelnus. Išdygo šimtai naujų milio-

nierių. Ir visi jie šiandien yra dideli "patriotai" ir "idealistai", kurie kartu su Hooveriu mano, jog Amerika esti ypatingas kraštas, kur viskas turi pasilikti taip, kaip yra.

Vokiečių Nacionalistai Rėkia

Dancigo koridorių ekonomikos ir politikos sviesoje

"Liet. Žiniose" inž. V. Bielskis rašo:

Važinėjant po Vokietiją, man dažnai teko girdėti iš vokiečių nuomonę, kad Silezija (Schlesien), Poznanis (Posen) ir Vakarų Prūsai (West-Preussen) yra neteisingai priskirti prie Lenkijos. Lenkija, jų nuomone, turinti teisės ekzistuoti, bet tiksliai tame plote, kurs pirmiau buvo Rusijos ir Austrijos ribose. Šitai midčiai platinti tam tikros organizacijos ir atskiri žmonės plačiai išnaudoja spaudą, specialią žemėlapių ir atviručių leidimą ir t. t. Be to, šitiems tikslams išnaudojama ir svetimų kraštų spauda. Šita smarki ir nuolatinė agitacija hipnotizuoja žmones, o ypač, jei jie nemėgsta patys galvoti ir objektingai dalyką studijuoti, — o visuomenės dauguma susideda iš tokių žmonių. Šitai agitacijai pasidavę ir musų visuomenė, juo labiau, kad dėl tų ar kitų sumetimų tą agitaciją padeda varyti ir musų kai kurie laikraščiai.

Iki šio laiko Vokietijos valdžia formaliai nekėlė šito klausimo, ir darėsi tokiai įspūdis, kad vokiečių visuomenė yra užgauta neteisingu vokiečių kraštų užgrobumu ir reikalauja tų kraštų grąžinimo, bet valdžia lieka lojali pasirašytoms sutartims. Paskutiniai laikai daug triukšmo sukėlė ministerio Treviranuso kalba dėl atstatymo Vokietijos galybės senose ribose. Vokiečių valdžia, norėdama užtašuoti šitos ministerio kalbos prasmę, pareiškė, kad Treviranus nemąs apie sienų pakeitimą ginklo pagalba; prie to reikia eiti suitarimo keliu, ką buk tai, numatanti ir Versalės sutartis. Tuo būdu, valdžia, kaip ir pripažįsta, kad Treviranuso sienų pakeitimo reikalavimas yra teisingas, tiksliai tas reikalavimas turi būti įknyntas taikos būdu.

O ar lenkai gali taikingu būdu atsisakyti nuo tų provincijų? Ar vokiečių reikalavimas teisingas ir teisėtus?

Kad atsakius į šiuos klausimus, reikia susipažinti tiek, tiek su šitomis provincijomis. Lenkijos Silezijos dalį vokiečiai labai norėtų grąžinti, ypač dėl ekonominių sumetimų, bet protingi vokiečiai visgi skaitosi su tuo, kad Lenkijos Silezijos gyventojų dauguma pasisakė už prisijungimą prie Lenkijos ir vokiečių tame krašte vos 23,3%. Einant vokiečių statistinėmis žiniomis, 1910 metais tenai buvo apie 38% kalbančių vokiškai (Mutter-sprache), įskaitant valdininkus ir kariuomenę.

Poznanis kraštas — tai lenkų valstybės lopšys. Ginezną ir Poznanės — tai pirmos lenkų kunigaikštėjų ir karalių sostinės. Nežiurint žiaurios šito krašto vokietinimo per šimta su viršum metų, Poznanis liko lenkišku kraštu. Poznanio valdijose pagal paskutinį surašėjimą yra 16,7% vokiečių ir 0,1% žydų; lenkų apie 83%.

Aišku, kad šito krašto su 2 ml. gyventojų lenkai negali atiduoti, o ir gyventojai nenorėtų vėl grįžti į vokiečių jungą.

Vest-Preussen — Dancigo koridorių... Daugiausia vokiečius erzina tas, kad važiuojant iš Berlyno į Karaliaučius, senąją Prūsų sostinę, reikia važiuoti per svetimos valstybės žemę. Šita žemė jie pavadina Dancigo koridoriu ir stengiasi įtikinti visą pasaulį, kad tai yra ko-

ridorių per vokiečių žemę, sudarytas vien tikslui, kad davus lenkamis išėjimą į Baltijos jūrą. Daugelis, ne su aukštu mokslu, skaitydami vokiečių laikraščius ir nepažvelgę į žemėlapi, įsivaizduoja sau siaurą žemės juostą, vokiečių apgyventą. Iš tikrųjų — gi šitas "koridorių" yra maž-tiek toksai, kaip musų žemaičių kraštas. Jo plotumas apie 80-100 kilometrų. Jame gyvena virš milijono gyventojų (Pajurio vaivadijoje — 936,000 ir Dancigo krašte — 384,000).

As ne pripuolamai palyginau šitą kraštą su žemaičių kraštu. Kadaisi vokiečiai žemaičių kraštą skaitė tokiu pat koridoriu, skiriančiu Prūsų ordiną nuo Latvijos ordino. Jie visokių būdais stengėsi šitą "koridorių" užimti, tas net buvo jiems pavykę Jogailos-Vytauto laikais: 1382 m. Jogaila sutiko atiduoti jiems iki Dubysos, 1384 m. Vytautas atidavė net iki Nevėžio. Po Griunvaldo mušio žemaičių kraštas grįžo prie Lietuvos. Kada 1915 m. vokiečiai užėmė žemaičių kraštą, man teko skaityti jų laikraščiuose džiaugsmą, kad pavyko užimti kraštą, kurs kadaise buvęs vokiečių. Ypač daug apie tą rašė kaž koksai Michaelis (be ne tas, kurs paskui buvo Vokietijos kancleris).

Pas Prūsų kunigaikštėius, o paskui karalius, buvo noras atimti iš lenkų Pajurio vaivadiją, kad sujungus Rytų Prūsus su kitomis dalimis, ir tas pavyko padaryti 1772 m. per pirmąjį Lenkijos — Lietuvos padalinimą. Po Versalio taikos dalį teritorijos lenkai atgavo, o kita dalis, daugiausia suvokiečius, pasisakė per plebiscitą už pasilikimą prie Prūsų. Iš senovės Lenkijos uosto Dancigo, su apylinkėmis sudarytas Laisvas miestas (Freie Stadt Danzig) su 1925 kv. kilom. ploto ir 385,995 gyventojų. Dancigo uostas aptarnauja Lenkiją.

Dabartinė Pajurio vaivadija užima 10,385 kv. km. su 936,000 gyventojų, iš kurių vokiečių — 18,8% ir apie 80% lenkų ir kasubų, kurių kalba šiek tiek skiriasi nuo lenkų kalbos. Šią vasarą man teko būti ir važinėti Pajurio vaivadoje, ir turu pripažinti, kad man tenai ne daugiau teko girdėti vokiečių kalbą, negu pas mus rusų; vokiečių kalba ne daugiau pri-mena tenai apie vokiečių viešpatavimą, negu pas mus rusų — apie rusų viešpatavimą.

Kadangi Dancigas nesudaro Lenkijos dalies ir jo gyventojų daugumoje vokiečiai, 1925 m. lenkai pradėjo statyti greitą Dancigo ant savo teritorijos didelį jūros uostą Gdynę. Jau dabar šito uosto judėjimas (2,000,000 R. t. netto) pralenkė Karaliaučius ir Liubekę ir susilygino su štetino judėjimu. Iš pramoningo Silezijos baigiamas tėti tiesioginis gelžkelių į Gdynę.

Aišku, kad nuo pajurio vaivadijos su išėjimu per jūrą į platųjį pasaulį lenkai negali atsisakyti.

Skleidžiami gandai, kad dėl palaikymo gery santykių su vokiečiais, lenkai galėtų atiduoti vokiečiams Pajurio vaivadą, gavę Lietuvą su Klaipėdos uostu. Manau, kad tikrai pas beprotį gali tokią mintį kilti, arbas pas gudruolį, kurs kitas skaito kvailiais. Nuo svarbiausių Lenkijos pramonės centrų — Silezijos, Lodžiaus, Varšuvos ir Poznaniaus — Gdynė ir Dancigas artimiausios uostai. Juos jungia su tais centrais puikiai siai sutvarkyti gelžkeliai plė-

tai ir upė Vysla. O koksai susisiekimas su Klaipėda? Bet dar svarbesnė politinė šito dalyko pusė: prie Klaipėdos uosto reikia eiti per lietuvių kraštą, o juk lietuvių, paragavę nepriklausomo gyvenimo mielu noru nesutiktų su tokiu jų įterpimu į Lenkiją, ir šitas kraštas būtų raktis Lenkijos kune, tuo tarpu, kaip prie Gdynės lenkai prieina per teritoriją, lenkų apgyvendintą. Taigi, jei lenkų tarpe gal ir yra norinčių užgrobti Lietuvą, bet, manau, neatsiras norinčių pakeisti Pajurį į Lietuvą.

Kai kas tvirtina, kad dabartinė padėtis yra tiek nepakenčiama vokiečiams, kad jie priversti, kad ir ginklu užimti "koridorių". Vokiečių nacionalistai, ypač, iš Rytų Prūsų rėkia, kad jie dėl to koridoriaus buvimo skursta, kad jų ekonominė padėtis yra nepakenčiama.

Bet ar dėl to jų ekonominė padėtis dabar pablogėjo? Ar tarp Berlyno ir Karaliaučiaus prisidėjo bent vienas kilometras kelio?

Susisiekimas jūra yra absoliučiai laisvas; geležinkelių atliekamas be jokių kliūčių, tiksliai susisiekimas sauskeliais (automobiliais) šiek tiek apsunkintas, bet dėl tų kliūčių prašalinimo nėra reikalo atimti svetimą kraštą; pakanka susitarti su kaimynais dėl tų kliūčių pašalinimo.

Jei Rytprūsiai pergyvena ekonominę krizį, tai kiti žemės ūkio kraštai tai krizį atjaudžia dar smarkiau: atskyrus nuo pramoningos Vokietijos agrariškus Poznanį ir Pajurį, Rytų Prūsų žemės ūkininkai nustoja rimtų konkurentų.

Taigi, ekonomikos žvilgsniu koridoriaus buvimas nesudaro vokiečiams nepakenčiamos padėties.

Yra kitas dalykas, ir dėl to taip rėkia vokiečių nacionalistai — tai karo klausimas. Karui iškilus, vokiečiai rizikuoja nustoiti Rytų Prūsų, bet ir lenkai tada rizikuoja nustoiti Pajurio.

Kokia gi iš to išvada? Ir vokiečiai ir lenkai turi dėti visas pastangas, kad išvengus karo, o jei nebus karo, tai ne tik tai jie laimės, bet ir visas pasaulis dėl to laimės.

Taigi kiekvienas objektingas žmogus susipažinęs su dalyku stoviu, turi pripažinti, kad vokiečių nacionalistų reikalavimas "grąžinti" jiems "jų senas provincijas", yra neteisėtas, nes vokiečiai yra pasirašę Versalės sutartį, ir neteisėtas. Jei gali būti kalba apie "rytų sienų" pakeitimą, tai tas gali liesti Laisvą miestą Dancigą: kad jis ir buvo kadaisiai Lenkijos miestu, kurs prie Prūsų buvo priskirtas tiksliai 1794 m., bet jo gyventojai vokiečiai ir jis gali būti prijungtas prie Prūsų, bet reikėtų atsisakyti pačių Dancigo gyventojų, ar jie to norėtų, nes ekonominiu atžvilgiu jiems dabar geriau: visų Vokietijos uostų judėjimas sumažėjo, maž tiek, 20%, palyginant su 1913 m., o Dancigo judėjimas žymiai padidėjo — 1913 m. jo bendra laivų prekybos apyvarta siekė 1,964,000 t., pirmaisi jo atskyrimo nuo Vokietijos metais — siekė 2,853,000 t., o 1927 m. — jau 7,832,000 tonų.

Jei vokiečiai iškeltų Tautų Sąjungoje Dancigo režimo pakeitimo klausimą, tai lenkai, veikiausiai, iškeltų klausimą dėl naujo Rytų Prūsų mozurų ir Varšijos gyventojų plebiscito: lenkai yra įsitikinę, kad plebiscitas 1920 m. tuose kraštuose buvo jiems nepalankus dėl to, kad plebiscito metu rusų bėšvikai artinosi prie Varšuvos, o tas, žinoma, negalėjo skatinti Prūsų mozurų balsuoti už prisijungimą prie Lenkijos.

Dar šių metų pradžioje šitie klausimai buvo del musų akademikais klausimais, o dabar jau jie pradeda darytis aktualiais politikos klausimais.

Vokiečių valdžia ir visuomenė iki paskutinio laiko buvo susirupinusi Reino krašto išokupacijos paliosavimo, o dabar visas aktiungumas gali būti atkreiptas į rytų sienų problemą. Jau dabar, kada rinkimuose į vokiečių seimą laimėjo nacionalistai, jų aktingiausia me pavidale nacional-socialistų, reikia laukti ir vokiečių valdžios aktiungų žygių rytų klausimams kelti.

Kokios politikos turi laikytis šitame klausime Lietuva. Aišku, vienintelės — griežtai reikalauji, kad klausimai būtų išsiaiš-

mi teisėtumo ir teisingumo pagrindais: mažos valstybės gali luosai gyvuoti tada, jei politikoje viešpatuoja teisingumas ir teisėtumas, o ne jėga. Čia negali būti kaimietiško samprotavimo: gerai, kad mano priešiui davė pipirų; jei vokiečių nacionalistai laimėtų neteisingoje byloje su lenkais, jie tuoj neteisėtai ir neteisingai pareikalautų Klaipėdos krašto "grąžinimo". Juk Klaipėda kadaisia prigludė Prūsų karalių palėgusi nuo Napoleono, o prieš karą rinko į Vokietijos seimą nacionalizmo ir konservatizmo šulys.

E. T. A. Hoffman

Vertė J. Pronksus

Velnio Elikšyras

(Tęsinys)

vienuolio labai nenorėčiau dvarė skelbti. — Bet aš tikrai noriu sužinoti, atsakiau: kadangi esu svetimšalis, ir dar be to ranka ir burna pasižadą sažiningai tylėti. — Tamsta turi žinoti, kalbėjo girininkas toliau: kad musų kunigaikštienės sesuo yra cisteriečių vienuolyno... abtise. Ji priėmusi ir išauklėjusi vienos neturtingos moteriškos vaiką, kurios vyras turėjęs kaikiokių slapty santykių su musų dvaru. Iš palinkimo jis pasidarė kapucinas ir buvo labai plačiai pažįstamas, kaip pamokslininkas. Abtistė labai tankiai rašydavo savo serelei apie auklėtinį ir ilgą laiką labai galvėjęsi jo netekus.

Jis esąs del vienos relikvijos išniekinimo sunkiai nusikaltes ir užtat išvartytas iš vienuolyno, kurio papuošalas jis buvo.

Visa tai žinau iš vieno pasikalbėjimo kunigaikščio namų gydytojo su kitu dvaro pozu, kurį nesenai girdėjau.

Jie minėjo kaikiurais gana idomias aplinkybes, kurių aš negalėjau suprasti, kadangi visos tos istorijos nuodugniai nežinau. Vienuolis apie savo išvadavimą iš vienuolyno kalbėjimo pasakoją kitaip, esą jį šetonas paleidęs, tačiau aš visa tai skaitau jo fantazijos svaiočiojimu, užsilikusiu dar nuo pamiršimo, ir manau, kad šis vienuolis yra ne kas kitas, kaip anas brolis Medardas, kurį abtistė įtraukė į visokių nusidėjimų, kolei Dievo teismas nenubaudė jo gyvulišku siutiniu.

Medardas spėja, kad jį pamišėję yra perėjusi jo paties dvasia. — Keistas prietikiškas miške. — Pamišėję veža į beprotnamį. — Medardas ilgisi Aurelijos.

Girpinkiui ištarus Medardo vardą per mane perėjo drebulys, ir šiaip visas jo pasakojimas mane lyg kokiais mirtiniais diegliais varstė. — Dabar man buvo aišku, kad tas vienuolis kalbėjo tiesa, nes tik toks pragaro gėrimas, kurio godžiai išgėrė, pavertė jį velniūru piktžodžiaujančiu pamišėliu. — Bet aš pats jaučiausi esąs nupuoles, pasidaręs nelaimingą žaismo įrankiu piktos slaptingos pajėgos, kuri mane laikė surišta neatmezgamais ryšiais, taip kad aš, nors įsivaizdinu esąs laisvas, bet iš tikrųjų tik krutėjau narvelio sienose, kur buvau uždarintas be jokios vilties išsiviegti. — Visi sa atsiminiau — ir dievoto Ciriiliaus gerus pamokinius, kuriuos neatkreipiau dėmesio, ir grafo su jo lengvamaniu dvaro prievaizda apsilankymą. — Dabar supratau, iš kur prasidėjo many tas netikėtas rūgimas, toji dyasios permaina, gėdijaus savo niekingų elgesių, ir toji gėda šiuo momentu mane giliai slėgė ir išmetinėjo, bet nesupratau, kad tai buvo paraginimas imtis atgailauti. Taip buvau mintyse paskendęs, kad mažai ką begirdėjau, ką

medardas, kurį aš pamišėjęs yra perėjusi jo paties dvasia. — Keistas prietikiškas miške. — Pamišėję veža į beprotnamį. — Medardas ilgisi Aurelijos.

Girpinkiui ištarus Medardo vardą per mane perėjo drebulys, ir šiaip visas jo pasakojimas mane lyg kokiais mirtiniais diegliais varstė. — Dabar man buvo aišku, kad tas vienuolis kalbėjo tiesa, nes tik toks pragaro gėrimas, kurio godžiai išgėrė, pavertė jį velniūru piktžodžiaujančiu pamišėliu. — Bet aš pats jaučiausi esąs nupuoles, pasidaręs nelaimingą žaismo įrankiu piktos slaptingos pajėgos, kuri mane laikė surišta neatmezgamais ryšiais, taip kad aš, nors įsivaizdinu esąs laisvas, bet iš tikrųjų tik krutėjau narvelio sienose, kur buvau uždarintas be jokios vilties išsiviegti. — Visi sa atsiminiau — ir dievoto Ciriiliaus gerus pamokinius, kuriuos neatkreipiau dėmesio, ir grafo su jo lengvamaniu dvaro prievaizda apsilankymą. — Dabar supratau, iš kur prasidėjo many tas netikėtas rūgimas, toji dyasios permaina, gėdijaus savo niekingų elgesių, ir toji gėda šiuo momentu mane giliai slėgė ir išmetinėjo, bet nesupratau, kad tai buvo paraginimas imtis atgailauti. Taip buvau mintyse paskendęs, kad mažai ką begirdėjau, ką

medardas, kurį aš pamišėjęs yra perėjusi jo paties dvasia. — Keistas prietikiškas miške. — Pamišėję veža į beprotnamį. — Medardas ilgisi Aurelijos.

Girpinkiui ištarus Medardo vardą per mane perėjo drebulys, ir šiaip visas jo pasakojimas mane lyg kokiais mirtiniais diegliais varstė. — Dabar man buvo aišku, kad tas vienuolis kalbėjo tiesa, nes tik toks pragaro gėrimas, kurio godžiai išgėrė, pavertė jį velniūru piktžodžiaujančiu pamišėliu. — Bet aš pats jaučiausi esąs nupuoles, pasidaręs nelaimingą žaismo įrankiu piktos slaptingos pajėgos, kuri mane laikė surišta neatmezgamais ryšiais, taip kad aš, nors įsivaizdinu esąs laisvas, bet iš tikrųjų tik krutėjau narvelio sienose, kur buvau uždarintas be jokios vilties išsiviegti. — Visi sa atsiminiau — ir dievoto Ciriiliaus gerus pamokinius, kuriuos neatkreipiau dėmesio, ir grafo su jo lengvamaniu dvaro prievaizda apsilankymą. — Dabar supratau, iš kur prasidėjo many tas netikėtas rūgimas, toji dyasios permaina, gėdijaus savo niekingų elgesių, ir toji gėda šiuo momentu mane giliai slėgė ir išmetinėjo, bet nesupratau, kad tai buvo paraginimas imtis atgailauti. Taip buvau mintyse paskendęs, kad mažai ką begirdėjau, ką

medardas, kurį aš pamišėjęs yra perėjusi jo paties dvasia. — Keistas prietikiškas miške. — Pamišėję veža į beprotnamį. — Medardas ilgisi Aurelijos.

Girpinkiui ištarus Medardo vardą per mane perėjo drebulys, ir šiaip visas jo pasakojimas mane lyg kokiais mirtiniais diegliais varstė. — Dabar man buvo aišku, kad tas vienuolis kalbėjo tiesa, nes tik toks pragaro gėrimas, kurio godžiai išgėrė, pavertė jį velniūru piktžodžiaujančiu pamišėliu. — Bet aš pats jaučiausi esąs nupuoles, pasidaręs nelaimingą žaismo įrankiu piktos slaptingos pajėgos, kuri mane laikė surišta neatmezgamais ryšiais, taip kad aš, nors įsivaizdinu esąs laisvas, bet iš tikrųjų tik krutėjau narvelio sienose, kur buvau uždarintas be jokios vilties išsiviegti. — Visi sa atsiminiau — ir dievoto Ciriiliaus gerus pamokinius, kuriuos neatkreipiau dėmesio, ir grafo su jo lengvamaniu dvaro prievaizda apsilankymą. — Dabar supratau, iš kur prasidėjo many tas netikėtas rūgimas, toji dyasios permaina, gėdijaus savo niekingų elgesių, ir toji gėda šiuo momentu mane giliai slėgė ir išmetinėjo, bet nesupratau, kad tai buvo paraginimas imtis atgailauti. Taip buvau mintyse paskendęs, kad mažai ką begirdėjau, ką

medardas, kurį aš pamišėjęs yra perėjusi jo paties dvasia. — Keistas prietikiškas miške. — Pamišėję veža į beprotnamį. — Medardas ilgisi Aurelijos.

Girpinkiui ištarus Medardo vardą per mane perėjo drebulys, ir šiaip visas jo pasakojimas mane lyg kokiais mirtiniais diegliais varstė. — Dabar man buvo aišku, kad tas vienuolis kalbėjo tiesa, nes tik toks pragaro gėrimas, kurio godžiai išgėrė, pavertė jį velniūru piktžodžiaujančiu pamišėliu. — Bet aš pats jaučiausi esąs nupuoles, pasidaręs nelaimingą žaismo įrankiu piktos slaptingos pajėgos, kuri mane laikė surišta neatmezgamais ryšiais, taip kad aš, nors įsivaizdinu esąs laisvas, bet iš tikrųjų tik krutėjau narvelio sienose, kur buvau uždarintas be jokios vilties išsiviegti. — Visi sa atsiminiau — ir dievoto Ciriiliaus gerus pamokinius, kuriuos neatkreipiau dėmesio, ir grafo su jo lengvamaniu dvaro prievaizda apsilankymą. — Dabar supratau, iš kur prasidėjo many tas netikėtas rūgimas, toji dyasios permaina, gėdijaus savo niekingų elgesių, ir toji gėda šiuo momentu mane giliai slėgė ir išmetinėjo, bet nesupratau, kad tai buvo paraginimas imtis atgailauti. Taip buvau mintyse paskendęs, kad mažai ką begirdėjau, ką

medardas, kurį aš pamišėjęs yra perėjusi jo paties dvasia. — Keistas prietikiškas miške. — Pamišėję veža į beprotnamį. — Medardas ilgisi Aurelijos.

Girpinkiui ištarus Medardo vardą per mane perėjo drebulys, ir šiaip visas jo pasakojimas mane lyg kokiais mirtiniais diegliais varstė. — Dabar man buvo aišku, kad tas vienuolis kalbėjo tiesa, nes tik toks pragaro gėrimas, kurio godžiai išgėrė, pavertė jį velniūru piktžodžiaujančiu pamišėliu. — Bet aš pats jaučiausi esąs nupuoles, pasidaręs nelaimingą žaismo įrankiu piktos slaptingos pajėgos, kuri mane laikė surišta neatmezgamais ryšiais, taip kad aš, nors įsivaizdinu esąs laisvas, bet iš tikrųjų tik krutėjau narvelio sienose, kur buvau uždarintas be jokios vilties išsiviegti. — Visi sa atsiminiau — ir dievoto Ciriiliaus gerus pamokinius, kuriuos neatkreipiau dėmesio, ir grafo su jo lengvamaniu dvaro prievaizda apsilankymą. — Dabar supratau, iš kur prasidėjo many tas netikėtas rūgimas, toji dyasios permaina, gėdijaus savo niekingų elgesių, ir toji gėda šiuo momentu mane giliai slėgė ir išmetinėjo, bet nesupratau, kad tai buvo paraginimas imtis atgailauti. Taip buvau mintyse paskendęs, kad mažai ką begirdėjau, ką

medardas, kurį aš pamišėjęs yra perėjusi jo paties dvasia. — Keistas prietikiškas miške. — Pamišėję veža į beprotnamį. — Medardas ilgisi Aurelijos.

ATEJO "Kultūros" Nr. 8. Galima gauti "Naujienuose". Kaina 45 centai.

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir tie pataria Lietuvos bankai

TAMSIŲ VYRŲ LAISKAI

(Intymių žmonių kamps)

Kampelio prievaizdas indultas: Musų garbingoji Chicago vis labiau tampa ne tik antruoju lietuvių Vilium (Jeruzolima, pasakytų teologas), bet ir visokeriopos išminties šaltiniu, iš kurio semiasi ir neprisiekusia gangreit viso pasaulio lietuviškas svietas. — Kadangi su bekilantiu susidomėjimu musų Chicago, atsiranda šimtai įvairiausių naujų galvosūkių, paklausimų ir ateina punda laiškų, kuriuose prašyte prašoma dar įvairesnių paaiškinimų ir atsakymų tai geresnio visu dalykių žinovo niekur neradami, interesantams patarėme kreiptis į garsiausių profesorių Kampininką, poetą, filosofą, oratorių ir teologą. Čionai spaudžiame laiškus tu visu vyrų, įskaitant apsišvietimo gerbiamiausiojo profesoriaus išmintyje.

—Kampelio prievaizdas.

TAMOSIUS ILGASKVERNIS, vertai kvalifikuotas, nors budamas nevertas, teologijos bakalioras, siunčia sveikinimus jo supereminencijai ir aukštai išmoksintam Ponui Profesorui Kampininkui iš Tamauleikos, Poetui, Oratoriui ir Filosofui, taip jau Teologui, ir dar kaip ten kitaip.

KADANGI, kaip Aristotelis sako, "Klausinėti apie viską bendrai ir atskirai nėra nenaudinga", ir kaip pamokslas sako "Nusistaciavus savo sielą į jėskoti ir tyrinėti išmintingai visokių dalykus, kurie yra sutverti po saule", taip ir aš nusistaciau patiekti Jusų malonybei klausimą, del kurio turiau abejonę.

Bet visu pirma, Viešpaties mano liudytojas, kad aš nematau čionai apsunkinti Jusų ekselenciją arba Jusų malonybę; aš tik maldauju iš širdies ir dušios pamokinti mane kairiuose painiuose klausimuose.

Ar gi ne Jus įdėjote man visą išmintį, kuria dabar didžiuojusi, delto, kaip tas poeta sako, Jus esate man, nelyginant, paties dievo vietoj, nes Jus įkvėpėte man išminties pradžią.

Dabar, tas kalbamasis klausimas atsirado tokiu būdu: Aną dieną čia šventėme kuni-gaikščio didžiojo šventę—daktarai, licenciatai, magistras pui-liose plunksnose, ir aš jų tarpe buvau. Del visa ko, mes su girkšnojome tris verpeles kruo-pininko, ir suvalgėme gerokai kopustų, šešias dišes mėsos, ir viščiukų, ir šnicelių ir po vieną žuvį. Pertraukose užsigė-rėme greipsinio, obuolinio, ir kukumberinio, ir alaus, ir naminėlis; ir gerbiamieji svečiai buvo labai patenkinti ir gyrė gaspadines.

Tuomet daktarai ir kitoki garbingi teologai pradėjo su stiklais rankose argumentuoti įvairius kanoniškus dalykus. Ir klausimas buvo, kaip teisingiau pasakyti, kada bedievį, taip sakant degina, — ar jį spirgina ar čirškina? Į ginčus įsimaisė gerbiamiausias brolis Šaltakojis, kandidatas į švent-nugurių ordino magistrus, kurs kaip tyčia tuo klausimu rašo savo disertaciją. Jis mokslis-kai, pasiremdamas kazuistika, įrodė, kad čirškina, nes, sako, spirgina lasinėlius, varškėčius, kartais ir muselę iš netyčių suspirgina, gi tuos dalykus visi geri katalikai valgo, todėl ne-valgomi dalykai negali būti spirginami, tik gali būti čirški-nami.

For COLDS, COUGHS

Sore throat, muscular rheu-matic aches & pains, apply Mus-terole, the "counter-irritant"

I tai atsakė atsisojęs ma-gistras Adomas Suvoltonsis, žinomas mokslininkas, — iš vienos pusės poetas, iš kitos pusės giesmininkas, homeopa-tas ir kanonikas, kurs ilgą lai-ką buvo Piemenų Avinyčios Dvasios Vadas ir dėstė lekcijas apie rožinius prajovus šiaurės pašvaistę, kurių ir aš su dide-le nauda klausiausi ir radau jas fundamentališkomis. Ma-gistras Suvoltonsis buvo nuo-monės, kad negalima sakyti čirškina, nes tas žodis alego-riškai ir literatiškai reiškia čirškėti, o gi čirškia ir kaiku-rie gyvi daiktai, kaip tai per-kuno oželiai, griežlės ir priminti klemsai, kuriuos labai daž-nai geri katalikai valgo. Be to jis etimologiškai išaiškino žo-džio čirškėti sudėtį, kuri susi-deda iš raidės č ir irškėti, ką galima perdirbti į švirškėti, o tai jau yra nebe degimo, o ge-sinimo priemonė.

Visi svečiai stebėjosi jo iš-mintim ir mokslingumu, ir nauja bonka namie daryto alaus jam buvo įspausta į ran-kas. Magistras paragavo, su-sidaužė stiklais su broliu Šal-takoju ir pasakė "Nepamanyk, broli, kad aš išsiskyriau su ta-vim nuomonėmis. Tegyvuoja kalamoruvičiai!" ir abudu iš-gėrė. Visi magistras ir svečiai suklego, pasidarė linksma ir ginčą užmiršo. Po to nuėjome išpašarų.

Tačiau klausimas taip ir pa-liko neišspręstas ir jis man ne-duoda ramybės. Todel maldau-Ju Jusų ekselencijos išreikšti savo nuomonę kas link to spir-ginimo ar čirškimo, nes Jus esate visai mokintas. Be to praneškite kaip stovi ginčas su artistu Vanagačiu? Aš girdė-jau, deja, kad tas padauža, gaila kad artistas ir geras žmo-gus, dar nežada atsiversti.

Atsiųskite, maldauju, knygą "Salamono nosis", girdėjau, kad joje gvildenami stambūs teolo-giški klausimai.

Sudiev, sudiev, ir prašau ne-paimti už blogą, kad taip fami-liariškai rašau, kadangi Jus pats esate kadaise išsitarsęs, mylis mane kaip brolių visokių atžvilgiais, net ir pinigais.

—Kalamazuvka.

Tarp Chicagos Lietuvių

Mano Spaktyva

Rašo Nemunas

Žinių nėra?

"Naujienu" vietos žinių re-daktorius bėduoja, kad lietu-viškų žinių nėra, girdi, rašyk į "Naujienu". Well, Nemunas jų nesima tverti. Gimdymai, marinimai, užmušimai, gang-landų karas, holdupai, šeim-yniškos revoliucijos, divorsai — Nemunas tokiomis darbais neuž-siima.

Dabar siaučia blogi laikai, su kuo tik kalbi visi bėduoja. Biz-nieriai bėduoja — prastas biz-nis; darbininkai bėduoja — nė-sim darbu; gyvanslės bėduoja — nėsą ganėtinai senbernių; o senberniai bėduoja —buk per-daug gyvanslės nusėję; bol-ševikai bėduoja —SLA. milijō-ną dolerių sunku esą gauti; fašistai bėduoja —Voldemaras be valdžios ir dar "triubelyj"; katalikai bėduoja—savo avelių nepaklusnumu. Reiškia, visi bėduoja. Nemunas yra dau-giau optimistiškas negu visi ki-ti—jis vien aimanuoja, kad pi-nigų pas jį mažai, o kitko vis-ko yra daugiau negu reikia.

Žinios žinioms nelygu

Ar p. Redaktorius mėgtų se-kamos rūšies žinias: "Kazienė savo burdingieriai Jonui ren-gia "surprais parę"; Jurgis bu-vo žuvauti ir pagavo didelę ly-deką; Klumpauskai išvažiavo atostogų, sykiu išvažiavo jų dukტė Izabelė 2 metų ir sunus Pranas 1 metų; Jonas Traigis grįžo iš atostogų — atostogas praleidęs pas Pilypą Dveigį, p. Traigis labai gerai jaučiasi grįžęs iš atostogų. P-nas Vincas Sargunas, Mikas Pleperis, Ka-zimiera Tauskalienė ir Petras Titnagas—buvo grybauti. Visi patenkinti, nes rado daug gry-bų. P-nas Jonas Burbulas, Ona Burbulienė, Klumpienė, Kiškė-nė, Laižienė, Pliaušienė, Gum-baragis, Pliuškis ir Pudris, bu-vo išvažiavę maudytis. Plaukė-

si visą dieną, o vakarė sveiki ir linksni grįžo į namus. Dar noriu priminti, kad p. Burbu-las yra stambus darbuotojas—jis praeitą metų surengė ba-lių, o šimet rengia pikniką. Au-gina gražų sunų Petrą ir duk-terį Mariutę—vaikai išmintin-gi. Petras lanko High School, o Mariutė—pradinę mokyklą. Gerbtini yra tėvai, kurie lei-džia savo vaikus mokyti.

Vytautinė draugija rengia balių— bus muzika ir šokiai. Spiridauskienė ir Jonas. Gir-džiūnas važiavo automobiliu, važiuodami užmigo, gerai, kad buvo tvora kitaip būtų į grabę įvažiavę.

Sitokios ir tam panašios ži-nios telpa musų laikraščiuose ir kai kurie jas rukoja, kad tai svarbios žinios— nerausta tie, kurie rašo ir tie, kurie skaito.

Illinois Vaikas Yra Sveikiausias

Jeigu pirmasias rokuoti svar-biomis laikraštinėmis žiniomis, tai sekamos žinios neturėtų but talpinamos į laikraštį, jos visai nesvarbios: Raulas Karpys, supykęs užplikė savo moterį. Čia ne taip jau svarbi žinia, o paprastas šeimyninis nuotykis.

Kurklių burdingierius Pet-ras, užmušė savo burdingbosį. Kurkulis buvęs priešin-gas, kad į geltonplaukė pačutė Marė draugautų su Petru. Čia irgi paprastas šeimyninis nuotykis.

Jeigu Pilypo autas įvažiavo į Miko autą, penki buvo sun-kių sužaloti— čia irgi nieko ypatingo. Paprastas nuotykis. Jeigu Vincas Girdauskas, iš profesijos murininkas, darbe nupuolė nuo šešto aukšto —už-simušė, čia irgi paprastas nuo-tykis. Apie tokias žinias musų korespondentai kur kas ma-žiau terašo kaip apie sekmin-gus grybautojus.

Illinois Vaikas Yra Sveikiausias

"MANO mažasis sunus Bud kentėjo nuo konstipacijos", sako Mrs. M. Keillor. 5078 Eighth Ave. Maywood, Chicago. "Jis turėjo sunkius laikus iki daktaras rekomendavo California Fig Syrup ir aš gavau jį del Bud. Pirmos kelios dozės suregulavo jo vidurius, pastebėjimai padidino jo žvalumą, tarsi pridavė jam naujų spēkų."

"Aš nuo to laiko duodavau mano vaikui Fig Syrup laike šaltų ir pakri-mų. Jis buvo stebėtina man pagel-ba: pagelbėjo padaryti jį stiprų berni-uką kokį matote — galbut sveikiasį vi-soj musų aplinkinėj."

Per daugiau kaip penkis dešimt me-tų motinos gyre California Fig Syrup. Žymiausi gydytojai pataria jį duoti tu-rintims atitum, galvos skaudėjim, užkietėjim vaikams, arba kad palaikyti vidurius atdarus laike šaltų ir vaikų ligų. Vaikai mėgsta jo tirštą vaisių skonį. Jis sutvarko ir sustiprina silp-nus vidurius: padeda užauginti vaikus tvirtus.

Žiūrėkite vardo California kada per-kate. Tai pažymi tikrąjį.

prais pares. Žinau kur kokios skandalas kyla. Draugas Pra-parės rengiamos. Draugas Mi-kas yra didelis bobius—jis šei-mynose daug skandalių sukelia, visu galiukus. Jei tokios ži-zinau kur koks šeimyninis nios all right,—prašom!

BIZNIO IR INFORMACIJŲ

"NAUJIENU"

METINĖ KNYGA

Lithuanian Business Directory

Išeis

Sausio 1 d., 1931

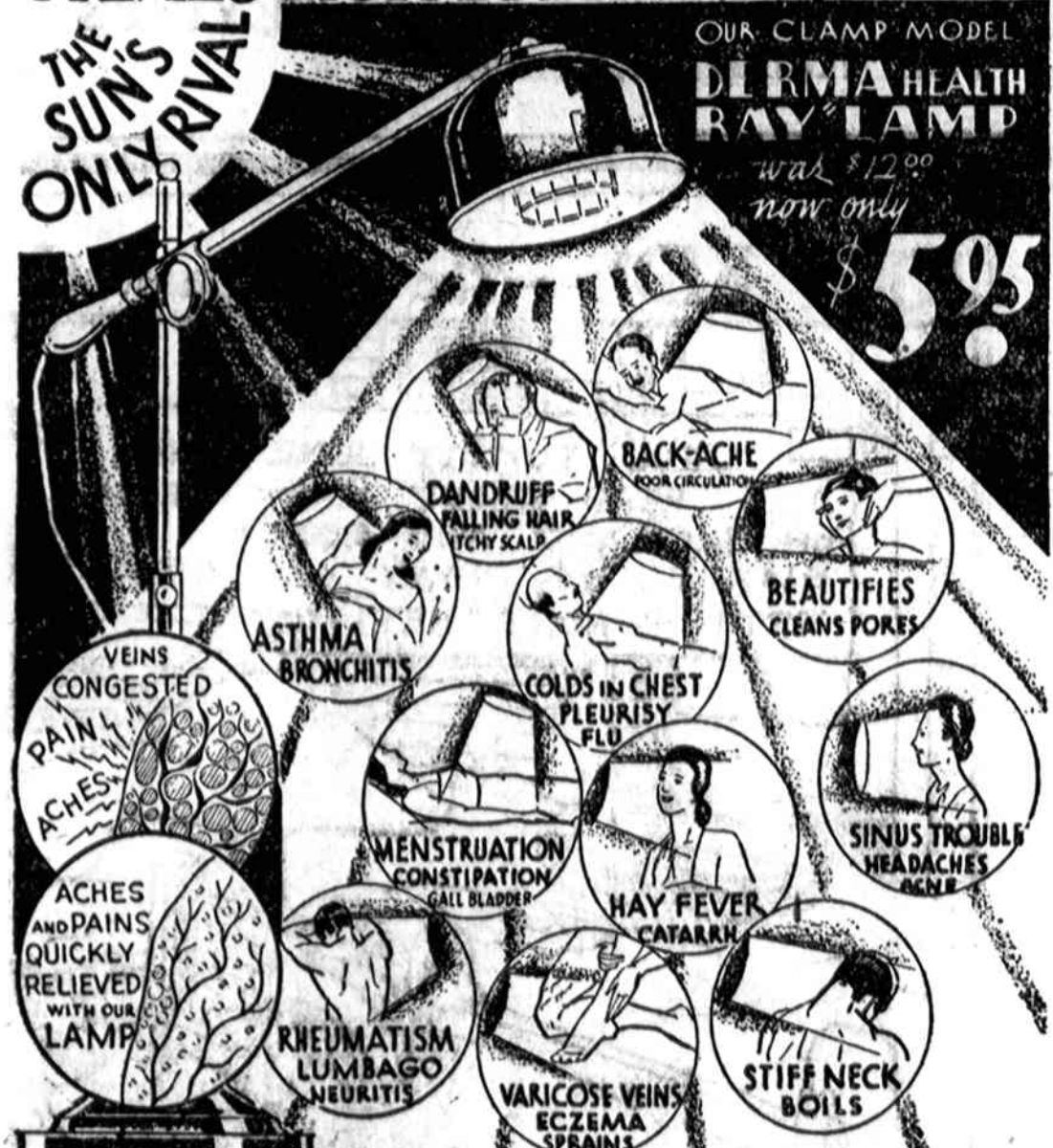
Kiekvienas "NAUJIENU" skaity-tojas gaus šią puikią ir įdomią "NAUJIENU" Metinę Knygą DYKAI!

Kviečiame visus biznierių ir pro-fesionalus garsintis šioje žingeid-žioje ir naudingoje "NAUJIE-NU" METINĖJE KNYGOJE.

NAUJIENOS

GARSINKITĖS "NAUJIE-NUOSE"

WHY SUFFER with AILMENTS? HEALS ACHES and PAINS QUICKLY

Mūsų lempa pagelbės jums tuojau — kam kentėti?

Mūsų DERMA "HEALTH-RAY" LEMPA yra lempa su 100 SVEIKU VARTOJIMU. Ji įsibriauna giliai į užsikimšusius kraujos takus, išaukdamą veiklią cirkuliaciją, kuri suteikia sveiką baltą kraują čes pažėstoms dalims. Tas su-minkšina vienas ir palengvina visus užsikimšimus kune. Veikli kraujo cirkula-cija tada pašalina visus nuodus, kurie yra šak-nis visu jūsų sirgimų. Jeigu jus kentiate nuo RHEUMATIZMO, SAL-CIO KRUTINĖJE, ARBA NUO VIENOS IŠ VIRSŲJ MINIMŲ LIGŲ, ARBA NUO KOKIOS KITOS PANASIOS LIGOS KUNE, MUSŲ DERMA "HEALTH-RAY" LEMPA SUTEIKS JUMS TIKRĄ IR GREITĄ PAGELBĄ. KAD PLACIAU IŠGARSINTI MUSŲ MOKSLIS-KĄ LEMPA IR PRIRODYTI KIEK GALIMA DIDŽIAUSIAM SKAICIUI ŽMONIŲ PASTEBĖTINAS ŠIOS LEMPŲS GALIMYBES, mes nustatėm jums specialų žemą kainą, tikrai \$5.95 per sekamas 30 dienų tiktai.

ULTRA VIOLET LAMP MFG. Co., Dept H-4, 319 Third Ave., Pittsburgh, Pa.

Gerbiamieji: Rasite įdėta \$1 sumą. Meldžiu prisiųsti vieną pilną DERMA "HEALTH-RAY" LEMPĄ, clamp modelio, sekamu adresu. At užmokėsiu laiškanėiniu likusius \$4.95 ir persiuntimo kaštus.

Vardas _____ Garsė _____ Miestas _____ Valstija _____

As kentių nuo _____

Meldžiu prisiųsti man DYKAI patarimus, taipgi katalogą su pilnomis in-formacijomis.

MONEY BACK GUARANTEED WITHIN 10 DAYS IF NOT SATISFIED

EVERY MAIL ORDER FOR LAMP RECEIVES A FREE AND SCALP ATTACHMENT

RICHMAN BROTHERS TOPKAUTAI

kurie parodo naujus standardus styliaus ...kokybės...vertybės

Gražūs nauji audeklai nepaprastai gero au-dimo... llama vilnos, tweeds, suktų vilnų ir šviotai šio sezono gražiausių spalvų — pil-ky, rausvų, rudų, mėlynų... vienaėliai, Rag-lan, dviėliai ir Chesterfield modeliai, tiek pat pasižymintys savo styliumi, kokius jus matote už augščiausias kainas... gražiai už-baigtas pasiuvimas patvarios kokybės.

Ko daugiau jus galėtumėt reikalauti, jeigu jus norėtumėt mokėti \$50 už topkautą? Bet-gi musų kaina, tiesiai jums iš musų dirbtu-vės, yra tikrai \$22.50.

Musų milžiniškas stakas padaro išsirinkimą lengvą... mes galime jums kuogeriausia pri-taikinti tinkamą kombinaciją styliaus, au-deklo ir spalvos.

KIEKVIENAS TOPKAUTAS, BIZNIO SIU-TAS AR IŠEIGINIS SIUTAS KIEKVIE-NOJE RICHMAN BROTHERS SANKRO-VOJE YRA VISUOMET UŽ VIENĄ IR TĄ PAČIĄ KAINĄ

ALL \$22.50

ESTABLISHED 1879 THE RICHMAN BROTHERS COMPANY

114-118 South State Street

4011 West Madison Street

6400 So. Halsted Street

3220 Lincoln Avenue

Tarp Chicagos Lietuvių

Vanagaitį per vėtyklę pasijojo

Vanagaičio veikimas — visuomeniškas klausimas

Dažnai atsitinka, kad dėl daugelio svečių namiškiai lieka nevalge. Tas palyginimas kaikiuriais atvejis tinka mūsų spaudos santykiams su savais ir svečiais artistais. Vienų debiutas, kitų benefisas, trečių apsilankymas, ketvirtų vėl atsisveikinimas. Čia žodis, čia špaltas, žiūrėk puslapiai ir pilni, ir taip diena iš dienos. Saviškiai, namiškiai, palauks, pakentės, savus vis teberasime, nusiramini žmogus, nudėdamas svarbesnį klausimą naminiais reikalais tolimiesiems laikams.

Vienų tokių naminių klausimų skaitau Antano Vanagaičio veikimą. Jis su mumis, jis Chicagoje, rengia, dainuoja, linksmina, džiugina, užima, taiko, pykina, juokina, virkdo ir tt. Reikorduose, leidiniuose, spaudoje, scenoje, piknikuose, per radio, lietuviškose valandose, koncertuose ir tt. Kur eisi, pasisuksi, visur Vanagaičio pilna.

Tai fenomenonas mūsų gyvenime, kurs daro epochą. Ką daro, kaip daro, delko daro, — vieni galvas sukasi, kiti riša, giria-peikia, dėkoja-bara, ir visi kalba ir daugiau reikalauja. Vadinasi, Vanagaitis mūsų gyvenime yra rimtas "issue", pro kurį negalima praeiti vien chroniškomis žinutėmis ir nieko nereikšiančiais komplimentais arba neparemtais titulavimais. Reikia giliau pažiūrėti, kas yra Vanagaitis Amerikos lietuvių gyvenimui.

Vanagaitis pasiekė pačias periferijas

Antanas Vanagaitis veikia šioje šalyje jau bene 7 metai. Vienas dalykas tuojau pastebėtinas, kad jis nė dienai nė valandai nebuvo nuėjęs "svetimiems dievams" tarnauti, o pasiryžęs laimėti arba dingti, išskirti arba susmukti, išlikti arba žūti, bet tik tarpe lietuvių. Jo darbas iš pat pirmųjų dienų, taip šiandien ir kaip matyti taip ir ateity, — ne kokių nors "pinigų skolinimo geradarių", ne "trubelių fikserių", ne kokių naujų šukšnių propagandistų, bet dainelėmis, juokeliais, paprastos nepretensingos nuotaitos ir lietuviškas sales, piknikus, ir į daugumos šeimynų pastoges nešimu. Ir va, Vanagaitis pataikė į pačią jautriausią vietą. Pataikė, kur dar niekas ligi šiol nebuvo priejęs, — į pačias giliausias išeivijos guštas, iš kur paprastai per metų laikų kaikiurės galvos nebeiškiša. Vanagaitis pasidarė savas tarpe išlepintų grupių, ir dar saviškesnis tarpe tų "les miserables", rodosi amžinai dingusių fabričių distriktuose ir kasyklų požemiuose, kur nė prakalbininkas, nė operos dainininkas, nė net laikraštis nepasiekia. Vanagaičio piknikuose ir "fonių" vakaruose matėme daugybę veidų, kurių niekas net nebežinojo, kad jie ant svieto gyvena. Tų pačių Vanagaičio patiekimų klausosi per radio nespėjus kiek, tačiau galima spėti tiek, kiek lietuviškuose namuose radio turi.

Du Vanagaičio kurybos asigaliai

Dabar ir pareina pats tas klausimas: Ar Vanagaičio darbas yra teigiamas ar neigiamas, ar duoda menišką ar tik šurmburina, ar tas minias kelia ar pats prie jų leidžiasi? Pasakutiniai laikais tas klausimas, sako, pasidaręs net "inteligentiškų stalų" diskusijų objektu. Paprastai mūsų inteligentai tada pradeda intereotis, kai faktoriaus pats priverčia apie save

kalbėti. Bandykim taikyti per patį vidurį.

Vanagaitis yra kūrėjas: artistas, muzikantas ir dar geras pus-tuzinis kitokių teigiamų ypatybių. Kokia yra ta jo kuryba? Reikia pasakyti atvirai ir aiškiai, ji yra griežtai dvejoja:

Viena pusė yra tokia, kuri nieko neduoda, bet dar atima, būtent dažnai pigus ir neestetiški šposai, gatviški juokai, nepagalvoti, greitai pasakyti ar parašyti — paviršutiniškumai, dzejavimas. Gaila, to elemento kartais yra tiek, kad nusistebi, kaip tai žmogus taip gali.

Kita pusė yra gili, jausminga, siekianti gilesnių sielos gludumų ir švelnesnių emocijų. Tai jo kompozicijos, vertimai, prietaikymai, liaudiškos melodijos, lietuviškos liaudies kultūros kristalėliai. Ar jis tai neša per mikrofoną, ar per dainų knygeles, ar per rekordus ar pats iš scenos pateikia, tai yra geras ir brangu, ir jau tik iš pirmo sugretinimo tai nusveria neigiamumus.

Vanagaitis lietuviybės misionierius

Vanagaičio taktika yra tuo skirtinga nuo kitų artistų taktikos, kad kiti eina į žmones, taip sakant, nusileisdami į juos iš profesijos aukštybių, o Vanagaitis pirmiausia ant žemės, greta žmonių, susilygina su plokštuma, su dzezininkais šoka džežą, su anekdotininkais anekdotus kalba, ir tuo tarpu kaip ir nejučiomis sėja tyrus, švairius, gražius meno kristalėlius. Tiesa, atrodo, kad "mūsų šaino dainos" užima žymią jo kurybos dalį, bet taip pat pasidairykime, kuris vargonininkas, kuris "dainos karalaitis", kuris chorą apseina be Vanagaičio — "Mamytės", "Mes be Vilniaus nenurimsim", kuriuose namuose nerasi dešimtis Vanagaičio komponuotų lietuviškų liaudies dainelių, kurioje "parėję" negirdėsi sutartine traukiant Vanagaičio naujausių leidinių?

Tegul gera jų dalis ir nepretensingos ir per daug paprastos, bet jos turi dvi ypatybes, dėl kurių visi sutiksime, viena kad užtad jas kiekvienas paprastas nelavintas žmogus gali imti ir dainuoti, kita, kad jos lietuviškos. Tokių neturėdami mūsų žmonės imtųsi svetimų, kaip kad pačioj Lietuvoj imasi visokių "Seine Katarinkų", "O Augustin", "Pup-sik" ir tp. Taigi, svarbiausią Vanagaičio "issue" notą randame tame, kad jis yra šiam kraštui vienintelis ir kol kas nepaminomas lietuviškumo nešėjas net gi ten, kur jokios kitos priemonės nebesiekia. O tame klausime, rodos, visos mūsų srovės, pakraipos ir partijos yra vienos nuomonės. Tad suvedant balansą, kad ir konservatyviausieji kalbant, rasime, kad Vanagaičio veikimas Amerikoje yra daugiau kaip teigiamas.

Naujas Vanagaičio maršrutas ir planas

Vanagaitis dar tuo išskirtinąs, kad jis nė valandos neatsigula ant laimėtų laurų, o vis toliau ir giliau siekia. Štai du naujausi pavyzdžiai:

1) Šiomis dienomis jis išvažiuoja į kolonijas. Turi apvažiuoti 39 kolonijas. Dauguma kolonijų, kur joks dainos karalaitis dar nėra siekęs, kur

žmonės tačiau gintos kultūros išsiilgę. Kokią jis programą vežasi, man nėra žinoma, bet aišku, kad visų pirmiausia vežasi lietuvišką.

2) Patyręs, koks svarbus kultūros perlaidas yra radio, Vanagaitis jau svajoja apie Lietuvišką Radio Valandą visai Amerikai. Tai yra kol kas fantastiškas planas, nes tokia valanda reikia galingos stoties, turinčios keletas kitų stočių perlaidas, ir todėl kainuojančios šimtus dolerių į valandą. Tokiai valandai jau reikia ir gero kapitalo ir rimtos meno atžvilgiu programos, ir Vanagaitis rimtai svajoja apie vieną ir kitą, ir jo šios žiemos maršruto svarbiausias tikslas yra tokiai valandai paruošti dirvą. Tame siekime nėra pasipelnymo tikslo, nes tokia valanda suės visas pajamas, tad lieka tik idealistinė pusė, būtent ta, kad Vanagaitis jau jaučia, jog savo darbe gali kelti vienu dideliu žingsniu aukščiau.

Nežinant kaip konservatyviškai bandžiau savo palyginimus, tačiau vieną tik išvadą galiu daryti, tai, rasdamas Vanagaičio veikimo balansą tvirtai aktyvų, linkėti jam ir jo pasiryžimams laimingiausios kloties.

J. P.-s.

Garsinkitės 'N-nose'

VALYMAS IR PROSINIMAS

A. YUSHAS
KRIAUCIUS

Išmintingi vyrai ir išmintingos moterys — Kada jie nori atlikti valymą, jie žino kur eiti! Nereikalinga ir sakyti, kad A. YUSHAS yra geriausias žmogus pašaukti, kada jus norite išVALYTI IR SUPROSYTI savo drabužius.

BROOKLYN NEW YORK TAILORS
SIUTAI SUVAMI ANT UŽSAKYMO

Valymas. Dažymas. Prosinimas ir. Taisyimas. —
Kailių darbas mūsų specialybė.

4457 S. Talman Ave. 4895 Archer Ave.
Phone Lafayette 2536 Phone Lafayette 4558
2633 1/2 W. 39th Pl., 4434 S. Fairfield Ave.
Phone Lafayette 5767

Važiuokite Lietuvon

Su dainininku Juozu Babravičiu

Spalio 18 d., 1930

Scandinavų Amerikos Linijos laivu

FREDERIK VIII

PER COPENHAGEN Į KLAIPEDĄ

J. BABRAVIČIA

FREDERIK VIII

Dainininkas Juozas Babravičia pasirupins, kad važiuojanti su šia Ekskursija visi būtų užganėdinti.

Ant laivo Frederik VIII jis surengs keletą koncertų, kad keleivius palinksminti kelionėje su savo dainele.

Kurie manote šį rudenį važiuoti Lietuvon, tuojau kreipkitės prie Naujienų, arba savo ištikimo agento dėl sutvarkymo dokumentų.

Šioje Ekskursijoje patarnaus:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted St.

P. BALTUTIS, 3327 S. Halsted St.

V. M. STULPINAS, 3255 S. Halsted St.

JOHN J. ZOLP, 4559 S. Paulina St.

Kaip Chicagiečiai Vilnių minėjo

Jau kurie metai, kaip Chicagos lietuvių tautinėms sukaktuvėms minėti vadovaudavo Vilniaus Vadavimo Komitetas. Pernai žiemą Vasario 16 d. sukaktuves tas Komitetas be karo perleido Sandaros privačiam vakarui. Šiomet besitartinant Spalio 9 dienai Vilniaus Vadavimo Komitetas rengėsi dar atgauti iniciatyvą ir surengti Vilniaus pagrobimo dešimtmetines sukaktuves. Kiek girdėti, jau buvo ir Auditorija nu-

samdyta ir chorai užsakyti bei pasižadėję. Spauda ir visuomenė laukė iš Komiteto viešų pranešimų, bet nieko nebuvo skelbiama. Vakar atėjo ir praėjo Spalio 9 diena, bet Vilniaus Vadavimo Komitetas tebetyli. Reikia, syki pozicijas užleidis, nebelengva jas beatgauti.

Marijonų linksma gedula

"Draugas" Spalio 9 d. numerį įdėjo kažkokio didelio čyfo, Stud. P. Atkočiuno, Fed. Ch. Aps. rėkl. (?) atsisaukimą, kur sakoma:

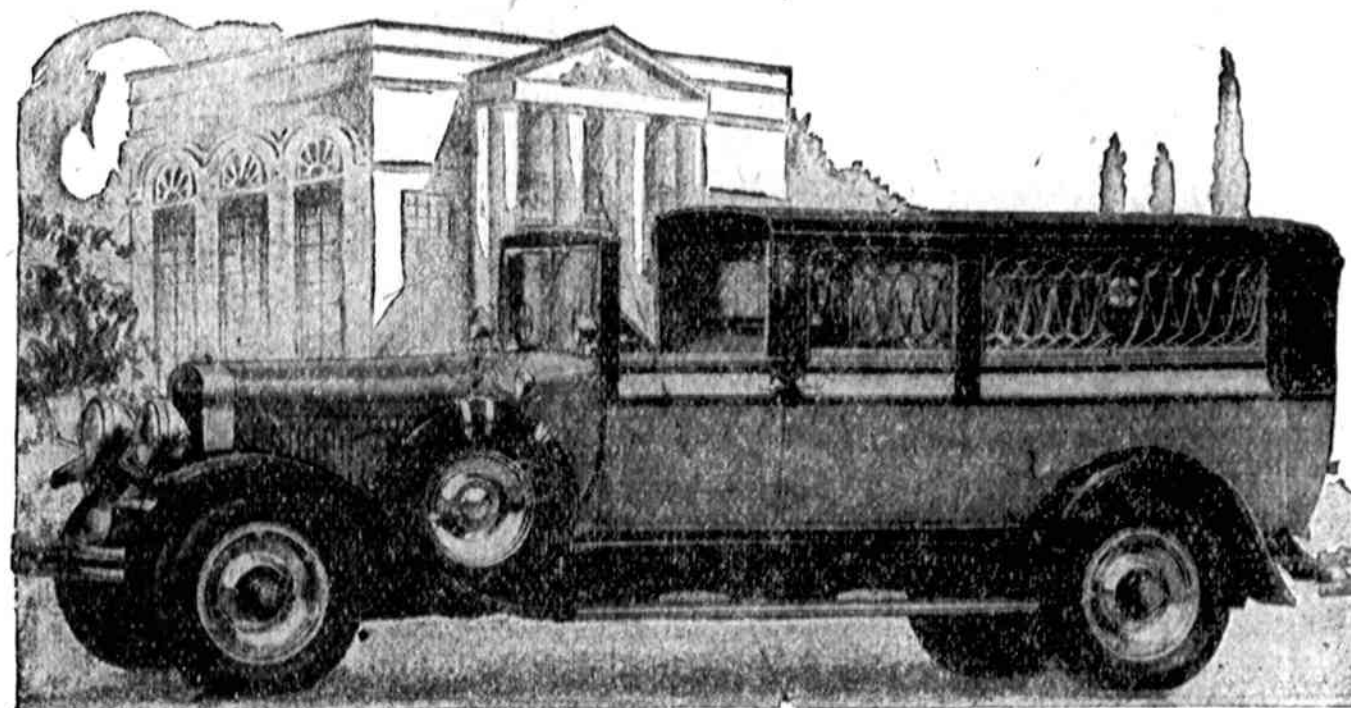
"Šiandien minime gedulingas 10 metų Vilniaus netekimo su-

kaktuves! Kad tas gedulos sukaktuves linksmai paminėjus ("N. pabr.) kolonijos rengia tam prakalbas ketvirtadienį, spalio 9 d., kitos — sekmadienį, spalio 12 d."

Pranešimas

Chicagos Lietuvių Choro Pirminyn dainų pamokos atsibuna kas pirmadienį Meldazio svetainėje lygiai 8 val. vakaro iki 10 val. Visus dailės mylėtojus kviečiame apsilankyti, taip prašom pakalbinti draugus ir pažįstamus.

Valdyba.

Nuliudimo Valandoje Kreipkitės Pas Mus

Kuomet atsiskiria nuo jūsų motina, tėvas, brolis, sesuo, jūs tuojau kreipiatės prie graboriaus.

Jei jūs toje nuliudimo valandoje atsikreipsite pas mus, čia gausite tinkamiausią, mandagiausią ir geriausią patarnavimą.

Mūsų daugelio metų patyrimas ir visuomet teikiamas visiems mandagus patarnavimas liudija, kad ir jūs turėtumėt pašaukti mumis, kuomet bus reikalingas.

Mes parduodam visokius grabus, pigius ir brangius ir turime jų didžiausią pasirinkimą. Taipgi užlaikome visokius reikalingus rubus ir papuošimus. Prie to dar teikiame automobilių ir ambulance patarnavimą.

J. F. Eudeikis Komp.

PAGRABŲ VEDEJAI

Didysis Ofisas:

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. Yards 1741 ir 1742

SKYRIUS

4447 So. Fairfield Avenue

Tel. Lafayette 0727

SKYRIUS

1410 So. 49th Ct., Cicero

Tel. Cicero 3794

SKYRIUS

3201 Auburn Avenue

Tel. Boulevard 3201

JUST KIDS — The Old Argument!

By Ad Carter

CHICAGOS ŽINIOS

Kalbos kaip gelbėt badaujančius bėpastogius

Ateinantį pirmadienį gubernatorius Emmerson šaukia Chicagoje veikusių susirinkimų aptarti bedarbių padėties. Priskaitoma, kad 5000 žmonių Chicagoje visiškai neturi kur dingti, nė kuo misti, nei turi vilties kada nors darbo gauti. Dauguma iš jų jau yra be darbo per visą vasarą. Virš 3000 šeimynų galvų yra pasiekę vargo bedugnės ir su jais apie 12,000 šeimynų narių badauja ir neturi pastogės. Bet tai tik sočiųjų skaičiai. Jau pradėta duoti įvairūs patarimai, kad neįsileisti į Chicago badaujančių iš kitų miestelių, kad atleisti iš darbo moteris, kurių vyrai turi darbus ir jų vieton samdyti bedarbius vyrus, ir tt.

Ralph Capone laisvas po 4 minučių

Tik keturias minutes truko garsiam kriminalistui, Al broliui, Ralph Capone atlikti formalumus su detektyvu šefu John Norton, kurs jį paluosavo kaip policistas Carroll atvedė suarštavęs. Su linksmu veidu Capone, advokatu Devine vedinas, nuėjo pas teisėją Lyle išgauti bylos panaikinimą, bet Lyle gengsterio upą sugadino, pasiūsdamas jį į kalėjimą.

Capone ekzekucionierius Nitti pabėgo

Frank Nitti, Al Capone dešimtiesiosios ranka, budelis ir papirkėjas, gavęs netikrą pasportą ir Capones leidimą pabėgo į Italiją. Capone jį išleisde tik delto, kad Nitti yra jo gimnaitis.

400 vokiečių organizacijų už Lewis

Col. James Hamilton Lewis, Demokratų kandidatas į U. S. senatorius, gavo 400 Amerikos vokiečių organizacijų paramą. Lewis yra aiškus šalininkas prohibicijos panaikinimo.

Paleido alkaną "vagi"

Lyle, municipal teisėjas paleido alkaną bedarbį John Gorman ir dar sugrąžino jam jo vogtus daiktus, būtent pakelį bulvių "chipsų", dvi blyknelės viralo ir pupų, kuriuos jis buvo pavogęs iš Honey Bee produktų krautuvės.

Rengia kalėjimą bėpastogiams bedarbiams

North Side moterys finansuoja remontą vieno seno apskrities kalėjimo, kur bus paruošta pastogė gyventi 3000 benamiams bedarbiams. Wrigley taip jau skubina savo namų remontuoti prie 509 North Union Ave.

SAME PRICE FOR OVER 40 YEARS

25 ounces for 25cents

pure

KC BAKING POWDER

efficient

IT'S DOUBLE ACTING

MILLIONS OF POUNDS USED BY OUR GOVERNMENT

Kultūros Kertelė

Gražus Joniškėčių pavyzdys

Mūsų dvasinio apstingimo gadyne, kiekvienas kultūriškas žinksnis yra reta ir linksma naujiena. Štai vienas tokių žinksnų. Neseniai vienas Joniškietis p. R. Š. pakėlė klausimą įsteigti savo gimtajam Joniškio kraštui knygyną. Niekio netrukus jau kitas Joniškietis J. B. atsiliepia su gatau praktišku pasiūlymu: pradėti sunešti knygas, dapirkti naujų, sudėti kiek dolerių ir ligi ateinančių Sekminių jau turėti Joniškio miestelyje gražų kultūros žydinį. Sekminės yra Joniškėčių didelės dienos, tad visi Joniškėčiai žemės gyventojai susirinkę pamatys savo draugų ir giminių amerikiečių dovana.

Joniškėčiai ką pradeda, tą butinai baigia. Ir yra davinij, kad šį sumanymą jie praves. Tai jiems nebe pirmas kartas. Jau Joniškėčiai yra įsteigę knygyną Skuodo gimnazijai. Neseniai jie pirmi moraliai ir materialiai parėmė Telsių laikraštį "Žemaitį". Dabar eina įsteigti gražų paminklą — knygyną savo gimtinei apylinkėi. Vienoj tik Chicagoj turime, rodos, 64 draugijas. Kelios panašiai daro? Žydai ateiviai daugumoj yra susiorganizavę su ligių miestelių, iš kurių yra kilę, ir jie palaiko ryšius su savo kilimo miesteliais. Joniškėčiai lietuviai palaiko kultūros ryšius ne tik su savo kilimo miesteliu, bet su visa Žemaičių žeme. Bravo Joniškėčiai! Bukite ir toliau pavyzdžiu kitiems.

Visiems prieinamos lekcijos

Samuel Harper, Chicagos universiteto prof. per ištisas 20 savaitių skaitys lekcijas pradedant su šiuo pentadieniu, kas savaitę pentadieniais vakarais Fullerton Hall, Art Institute. Visa jo lekcijų serija bus apie sovietų Rusiją. Vėliau prof. Napier Wilt skaitys apie Amerikos 19 šimtmečio realizmą. Su ketvirtadieniu, spalio 16 d. prof. Walter Hoffman skaitys seriją lekcijų apie sveikus ir normalius vaikus. Po jo, nuo lapkričio 13 d. prof. Van Dyke skaitys apie užkrečiamų ligų gydymą. Su lapkričio 21 d. prof. William Spencer skaitys apie publikos santykius su bizniu.

Planetarium jau pilnai veikia

Adler Planetarium superintendentas G. T. Donoghue pranešė, kad Planetarium jau atidarytas visą laiką, šiomis valandomis: Pirmadienį, antradienį ir ketvirtadienį nuo 10 ryto ligi 9 vakaro, su lekcijomis 11 val. ryto, 3 ir 8 val. popiet. Trečiadienį ir šeštadienį nuo 10 val. ryto ligi 5 val. popiet su lekcijomis 11 val. ryto ir 3 val. popiet. Sekmadieniais ir šventadieniais nuo 2 ligi 5 val. popiet su lekcijomis 3 ir 4 val. po piet.

Daktaras

Kapitonas
Specialistas iš

GYDO VISAS LIGAS VYRU IR MOTERU NEZIURINT KAMP UŽSISENĖJUSIOS IR NEISGYDOMOS JOS YRA Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir pūslelių, užuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir paslaptingas ligas. Jeigu kiti negalėjo jus išgydyti, ateikite čia ir persitikrinkite, ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tūkstančius ligonių. Patarimas dykai. OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 10 ryto iki 1 val. ir nuo 5-8 vak. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 v. 4200 West 26 St., kaimas Keeler Ave., Tel. Crawford 5573

WISSIG,

Pasauliniame kare
Seno Kraujo

MARIJONA TIRAS
po tėvais Branistaitė

Persikyrė su šiuo pasauliu spalio 8 dieną, 11:30 valandą ryto. 1930 m. sulaukus 48 metų amžiaus, gimus Lietuvoje. Paliko didžiulę nuiludimę sunę Edvardą, sunaus dukterį Rosemarį, brolių Albertą, marčią ir gimines. Kunas pašarvotas, randasi 1342 So. Cicero Ave.

Laidotuvės įvyks subotų, spalio 11 dieną, 2 val. po piet iš namų į Mt. Emblem kapines.

Visi a. a. Marijonos Tiras gimines, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame.
Sunus, Anukė, Brolis, Marti ir Gimines.

Laidotuvėse patarnauja graborius Eudeikis. Tel. Yards 1741.

GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauja laidotuvėse visose miesto ir miestelių dalyse. Moderniška koplyčia velti.
3103 S. Halsted St. Chicago, Ill. Tel. Victory 1115

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted St. Tel. Victory 4088

J. F. RADZIUS
PIGIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauja geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausan prie grajų išdirbtųjų.
OFISAS: 668 W. 18th Street Tel. Canal 61

